

22. 11. 1942 372

ŠTAJERSKI GOSPODAR

ERSCHEINT JEDEN SAMSTAG

Schiffleitung u. Verlag: Marburg a. d. Drau, Badgasse 6 - Bezugspreis: jährlich RM 4,80, halbjährlich RM 2,40, vierteljährlich RM 1,20

11. Jahrgang

Marburg a. d. Drau, Samstag, 3. Jänner 1942

Nr. 1

Katastrofalni porazi Angležev in Amerikancev

Hongkong je kapituliral - Trdnjava Singapur je ogrožena - Japonci so vedno bolj gospodarji na Malajskem polotoku, na Filipinih in na otoku Borneo

Japonska oborožena sila, zlasti pa japonska mornarica, je prizadejala Angležem in Amerikancem v kratkem času dosedanje vojne v Vzhodni Aziji in v Pacifiku celo vrsto katastrofalnih udarcev. Tako so Japonci že 20. t. m. zasedli glavno mesto Davao na filipinskem otoku Mindanao. Že pred Božičem pa so Japonci uvedli velen napad na otok Lucon. Svoje čete so pripeljali na 80 ladjah in je smatrati to podjetje kot največje izkrcanje v vojni zgodovini. Tako so vrgli Japonci šest do osem divizij na ta otok.

Višek uspehov pa so dosegli Japonci 25. decembra, ko je kapituliral angleška kronska kolonija Hongkong, ki je bila zelo močno utrjena. Pomena te zmage sploh ni mogoče oceniti. Na otoku Hongkong in v trdnjavijskih pasovih so se odigrale žilave borbe, v katerih so ostali Japonci zmagovalci. Japonci so pri zavzetju Hongkonga ujeli 22.000 mož, obenem pa so zaplenili veliko vojnega materijala. Pred Hongkongom so Japonci v teku operacij potopili več malih vojnih ladij, obenem pa so zajeli 40 trgovskih ladij.

Iz poročila, ki ga je v parlamentu podal mornariški minister Simada, je razvidno, da so Japonci potopili doslej 33 sovražnih vojnih ladij, med njimi sedem velikih bojnih ladij Angležev in

Amerikancev. Nad 800 sovražnih letal je bilo v istem času zbitih na tla oziroma na tleh uničenih. Medtem so na Malajskem polotoku morali Angleži popuščati in prepuščati Japoncem eno pozicijo za drugo. Prišlo je celo do naglega umika čez drn in sirn. Na Filipinih se morajo Amerikanci stalno umikati, ker pritiskajo Japonci neprestano proti glavnemu mestu Manila.

Japonci pa že tudi ogrožajo Singapur, največjo angleško pomorsko trdnjavo v Vzhodni Aziji. Tako so japonske čete na Malajskem polotoku prebile Pophamovo črto, ki naj bi po angleških računih vzdržala vsak pritisk najmanj tri mesece, v celih 24 urah. Tu so potolkli Japonci glavnino angleških čet, ki so se rekrutirale večinoma iz Indijcev. Nov udarec za Angleže je bilo zavzetje mesta Ipoh, ki je glavno mesto malajske pokrajine Perak. Južno od reke Perak so se Angleži začeli v begu umikati. Ogrožanje Singapurja je postalo tako očitno, da je radio-postaja v Singapurju najno začela klicati na pomoč. Japonci so pa naskočili tudi otok Borneo, kjer so v kratkem času po izkrcanju zavzeli Kučing, glavno mesto sultanata Saravak. Na Filipinih se že čuti pojemanje ameriškega odpora, ki se krha pod koncentričnimi udarci Japoncev. Glavno mesto Manila je zelo ogroženo.

Žilave borbe na vzhodni fronti

Od Božiča do Novega leta so se vršile na vzhodni fronti žilave borbe. Vsi poskusi sovražnika, prodreti nemško in zavezniško fronto, so se zlomili v ognju obrambnega orožja. Tudi poskusi sovražnika, prodreti obroč okrog

Leningrada, so se izjalovili. Nemško letalstvo je v tem času zelo aktivno pesegalo v dejanje. Razbijalo je z bombami boljševiška zbirališča čet, transporte, železniške proge, ladje, pristanišča itd.

Naši vojaki, osvoboditelji Spodnje Štajerske, so nas obvarovali grozot boljševizacije!

Darujmo torej do 4. januarja volnene stvari in kožuhovino za naše prezebojoče vojake na vzhodni fronti!

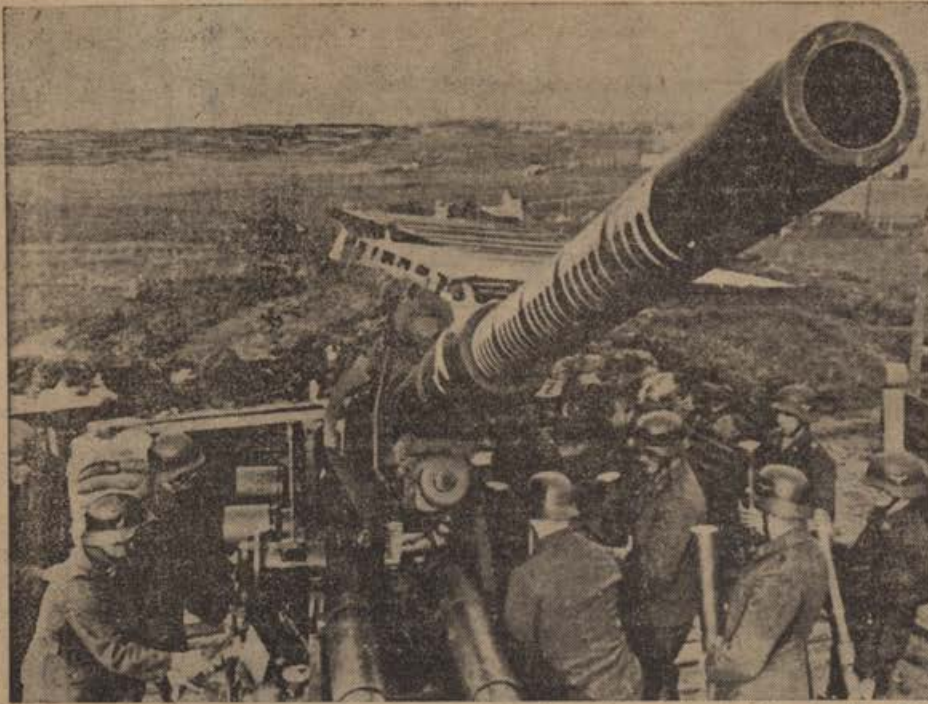
1942 - leto preizkušnje

Plaše Bundesführer Franz Steindl

Leto 1942 bo obveljalo kot najogromnejše obdobje nemške zgodovine in evropske celine. Ko stojimo na pragu Novega leta, je prav, da pogledamo nazaj in da se zamislimo v pretekle dogodke. To nam daje duševno moč za ure bodočih preizkušenj. Naša osebna usoda s svojimi senčnimi stranmi in veseljem, srečo in skrbmi, stopa pri tem v ozadje. Vse naše misli veljajo le usodni borbi našega naroda, bodočnosti Reicha in hotenju Führerja.

Nemško orožje je bilo tudi v preteklem letu te vojne, ki so jo pluto kratje načelno izzvali l. 1939, zmagovito na vseh frontah: na suhem, v morju in v zraku. Zadnji angleški poskus, stopiti po umiku pri Dünnkirchenu ponovno na evropska tla, je po pohodu Nemčije na Balkanu postal iluzoričen. Vojna, ki jo je izzvala v Belgradu Angliji naklonjena oficirska klika, je dovela do razbitja srbske armade in do uničenja jugoslovanske države. Iz razvalin konstrukcij, ki so jih ustvarili z mirovnimi diktati v pariških predmestjih, klije novo življenje. Belgrad ima nemško garnizijo, na Akropoli se vije zastava s kljukastim križem, na otoku Kreta stražijo nemški vojaki. S tem je evropski kontinent očiščen slehernega angleškega ali Angliji udanega vojaka. Kontinentalna blokada, s katero je hotela Anglija zadrgniti nacionalsocialistično Nemčijo in njene zaveznike, se je izjalovila. Tradicionalna politika »suhozemskega mečar« s katerim je Anglija krotila Evropo skozi stoletja, najmanj pa jo vznemirjala, da bi lahko v miru gradila svoj imperij, spada za vedno v preteklost. Izvenevropska in anti-evropska sila Anglija stoji pred gospodarsko politično in vojaško zedinjeno novo Evropo pod vodstvom Adolfa Hitlerja.

Tako se je evropski konflikt mij-

PK.-Aufnahme: Kriegsberichtler Ruschke (Wb.)

Ein ruhmbedecktes Flakgeschütz im Einsatz gegen die britische Luftwaffe

no spremenil v svetovno vojno. Izjalovljeno kontinentalno blokado naj bi sedaj nadomestila mobilizacija vseh antievropskih sil. Vstop Sovjetije in Amerike v vojno sta dve poslednji fazi tega razvoja. V Kremlju so l. 1939 morda še sanjali o tem, da v tej »imperialistični vojni« ne bo zmagovalcev in ne premagancev in da bo boljševizem kot tretji brez napore pobasal razbito in izkrvavljeno Evropo. To napačno orientacijo je menda pokazala vojna na Poljskem. Stalinova brezpogojna pot v tabor duševno in raso sorodnih plutokratskih prijateljev v Londonu in Washingtonu je bila jasna posledica tega spoznanja. Od tiste ure naprej se je gradila na vzhodu Reicha velika nevarnost, ki jo je Führer spoznal in nosil kot gorečo skrb.

Zgodovinski dnevi v juniju l. 1941 pomenijo pokretne točke v evropski zgodovini. Kokce, ki so padle v teh dneh, veljajo oblikovanju bodočih tisočletij. Nemški meč je udaril v nezaslišno veliko rdečo ofenzivno armado z desetstisoči letal, tankov in topov, v armado, ki so jo ustvarjali 25 let z brezobzirnim žrtvovanjem milijonov, da bi zanesla kot avantgarda svetovne revolucije zastave uničevanja od Vladivostoka do Cherbourg. Proti mongolskim tolpom Džingiskana 20. stoletja so nastopili 22. junija zjutraj vojaki nacional-socialistične Nemčije. S tem je postal Adolf Hitler, Führer Nemčije, rešitelj Evrope! V ogromnih bitkah, ki jih je zamislil Führer in ki so jih

izvedli njegovi vojaki, so bila jedra boljševiškega imperializma v velikih prostorih vzhoda kljub vsem težavam razbita. Bijalstok, Minsk, Gomel, Smolensk, Vjasma, Brjansk, Kiev itd. so mejniki zmagovitega pohoda, ki ponosno izpričujejo vojaško genialnost Adolf Hitlerja, obenem pa tudi hrabrost in junaštvo nemškega musketirja. 3,8 milijonov rdečih armistov je bilo ujetih, še večje število jih je obležalo mrtvih na bojiščih. Razbitih in zaplenjenih je bilo nad 21.000 tankov, 17.000 letal in 32.000 topov. Od Belega morja do Črnega morja — v dolžini nad 2000 kilometrov — globoko v ruski deželi poteka trdna fronta. Na tej fronti se rame ob rame z nemškim vojakom borijo tovariši zavezniških narodov in legionarji prijateljskih držav. Nova, zedinjena Evropa se je znašla v usodni borbi z boljševizmom.

Ko bo zima minila in ko bo pomladansko sonce sijalo nad ruskim prostorom, bo Führer zapovedal otrpli fronti pohod, da bo tako dokončal ogromno delo razbitja in iztrebljenja boljševizma.

V ozadju fronte so danes na delu sile ki bodo postavile velika in plodovita področja vzhoda s črno zemljo Ukrajine v službo Nemčije in zedinjene Evrope. Surovine, ki so jih še včeraj v sovjetskih tovarnah oblikovali v orožje za boj proti Nemčiji, služijo danes povečanju nemškega oborožitvenega potenciala v najsilnejših izmerih. Tako je Evropa

obranjena pred blokado in nosi svoj jermas s kruhom z laštnimi rokami.

Vstop Amerike v vojno ne more na tem stanju ničesar spremeniti. Od Kirkenesa do biskajskega zaliva stoji jeklena evropska obrambna fronta. Vsak poskus, napasti Evropo preko Atlantika, je zapisan breznanosti.

Na stran evropskega kontinenta pa je v Vzhodni Aziji stopilo japonsko carstvo s sto milijoni gorečih patriotov. Boreč se z istimi problemi, spadajoč k osovraženim »nemaničem«, živeč na ozkem prostoru, se je japonski narod lotil zadnjega argumenta vsake nacionalne politike: meča, da bi s silo vzel plutokratskim imperialistom to, česar si časten narod, ki hoče živeti, trajno ne da odzeti.

Leto 1941 je napolnjeno z drznimi zmagami mladih narodov. Nesmrtna slava nemškega vojaka se sveti bolj kot kedaj poprej. Hvaležno se klanjamo imenom tistih, ki so v borbi pustili svoje življenje za Führerja, Reich in narod. Preostalim teh junakov, ki so dali največ za Nemčijo, bo veljala naša trajna ljubezen in skrb.

Leto 1941 je prineslo Spodnji Štajerski po 23 letih tuje vlade svobodo. Obmejni kamni z napisom St. Germain 1919 so izrjavani. Stoletna usodna skupnost je danes zopet trdno sklenjena. Iztrebiti sledove tuje vlade, obenem pa oblikovati in vzgojiti 500.000 ljudi, ki so se priznali k Führerju, narodu in Reichu, da bodo postali polnovredni Nemci, je in ostane naša naloga. Služili ji bomo tudi v prihodnjem letu pod poveljem Gauleiterja z vsemi našimi močmi. Iz te naloge pa se odražajo jasne politične parole našega dela:

1. Mobilizacija vseh duševnih in gmotnih sil v Spodnjem Štajerju ter njih brezpogojna vpostavitve v usodno borbo nemškega naroda.

2. Načrt in izvedba vseh ukrepov, ki utegnejo služiti renacionalizaciji 500.000 domovini zvestih Štajercev, da se na ta način izpolni povelje, po katerem naj postane Spodnja Štajerska nemška.

Usodne črte leta 1942 nam niso znane.

To leto nam bo prineslo dela, naporov, skrbi, pa tudi veselja in uspehov.

To leto bo, kakor prejšnje, stalo v

Druck und Verlag: Marburger Verlags- und Druckerei-Ges. m. b. H. — Verlagsleitung: Egon Baumgartner; Hauptschriftleiter Friedrich Golobi alle in Marburg a. d. Drau, Badgasse 6.

Zur Zeit für Anzeigen die Preisliste Nr. 1 vom 1. Juni 1941 gültig. Ausfall der Lieferung des Blattes bei höherer Gewalt oder Betriebsstörung gibt keinen Anspruch auf Rückzahlung des Bezugs-geldes.

Churchill in Roosevelt se nista sporazumela

Prepir glede vrhovnega poveljstva • Amerikanci in Angleži imajo svoje posebne vojne načrte

Angleški ministrski predsednik Churchill in ameriški prezident Roosevelt sta se sestala sredi decembra v Washingtonu na skupni konferenci. Za Churchilla, ki je to vojno na zločinski način razširil v nedogled, je bilo potovanje v Ameriko vsekakor zelo grenka zadeva, ker se je moral šef vlade Angleškega imperija podrediti v marsičem željam ameriškega vojnega hujšaka Roosevelta. Churchill se je odpeljal 12. t. m. — bržčas na krovu kake vojne ladje — v Ameriko, in sicer štiri dni po vojni napovedi Japonške. To potovanje je zadobilo svojo nujnost v trenutku, ko je v Londonu zavladala velika zmešnjava. London potrebuje vojne pomoči in orožja. Pomanjkanje na vseh koncih in krajih. Mimo tega si Angleži niti niso na jasnem, da-li je za njih Vzhodna Azija kot bojišče večje važnosti kakor Evropa. Ker si gospoda v Londonu ni več mogla ustvariti prave slike, je moral pomagati Rooseveltov »mozganski trust«. Po težkih udarcih, ki sta jih Anglija in Amerika sprejeli s strani Japoncev v Pacifiku, je bilo pač pričakovati, da se bosta Churchill in Roosevelt sestala, saj je Japonska nekako izsilila tesnejše sodelovanje obeh anglosaksonskih veslel.

Anglo-ameriška konferenca je pokazala, da London in Washington nimata enakih pogledov na vojskovanje s silami Trojnega pakta. Izkazalo se je tudi, da v tem pogledu niti v Britanskem imperiju nimajo enotnih vidikov, ker so zastopniki Avstralije, Nove Zelandije in južne Afrike izjavili, da ne morejo sodelovati v okviru konference, na kateri zastopa Churchill ves imperij. Na drugi strani pa je prispel v Washington kanadski ministrski predsednik Mackenzie King, ki je bil baje pritegnjen ožji konferenci med Rooseveltom in Churchillom.

Doslej se je izvedelo, da se Amerikanci in Angleži niso mogli zediniti glede skupnega vrhovnega poveljstva v vojskovanju proti silam Trojnega pakta. V washingtonskih nevtralnih krogih so imeli te dni občutek, da sta

znamenju Nemčije in njenih zaveznikov.

Nemške armade bodo zopet korakale in zmagovale.

Ali bodo l. 1942 oznanjali zvonovi miru konec vojne, ni predmet diskusije. Nemčija ni odvisna od terminov, ko se bori za končno zmago. Na to zmago verujemo trdno kakor skala, njej hočemo podrediti vse naše moči. Vodnika usode, ki je nad nami, pa prosimo verno, naj nam ohrani našega Führerja.

bila Roosevelt in Churchill spricho hudih vesti iz Pacifika vidno nervozna in da nista mogla priti do zaželjenih skupnih sklepov. Imeli so vtis, da žele Amerikanci imenovanje vrhovnega poveljstva vseh zaveznikov, Angleži pa so se izjavili za delitev tega poveljstva, da bi tako vsaj še nekaj časa komandirali v Atlantiku.

Kolikor je bilo mogoče izvedeti, so v Washingtonu med drugim sklenili, da bodo ostale zaveznike, zlasti Kitajsko in Sovjetijo, trajno obveščali o delu in izidu konference. Tudi vlade dominionov Velike Britanije naj bi se obveščale sproti o poteku konference. Medtem se je pa že oglasil maršal Čangkašek, ki je zahteval angleško-kitajsko pogodbo za obrambo ceste, ki

vodi iz angleške Birme v Čankajškovo Kitajsko.

Zelo mučno za Churchilla je bilo vsekakor, da je Roosevelt zahteval v Vrhovnem vojnem svetu zaveznikov Amerikanca kot predsednika. Prav tako bi tudi v Pacifiku poveljeval Amerikanelec kot vrhovni poveljnik operacije Angležev in Amerikancev. V Atlantiku bi naj potemtakem poveljeval Anglež. Zdi se, da Churchill temu predlogu ni dal svojega pristanka. Pred ameriški novinarji je namreč izjavil, da bo zelo težko najti skupnega vrhovnega poveljnika. Churchill je povdaril, da je vojna zajela ves svet in da ga ni moža, niti v veličini Napoleona, ki bi mogel prevzeti vrhovno poveljstvo vojne na vsem svetu.

Iz celokupnega dosedanjega poteka konference v Washingtonu je razvidno, da si naši nasprotniki niso na jasnem ne samo glede vrhovnega poveljevanja, temveč tudi v vprašanju vojnih načrtov samih. To je dejstvo, ki ga zlasti Angleži ne morejo prikriti niti z najbolj prefriganim zavijanjem in potvarjanjem.

Angleži prepuščajo Evropo boljše- vikom - Eden je v ospredju

Angleški zunanji minister razpravlja v Moskvi s Stalinom in se odpravlja za potovanje v Čungking

Kakor poročajo preko Stockholma, so v ponedeljek zvečer zelo pozno objavili v Londonu vest, da se nahaja angleški zunanji minister Anthony Eden že nekaj časa v Moskvi, kjer konferira — slično kakor Churchill v Washingtonu z Rooseveltom — z rdečim carjem Stalinom. K moskovskim pogajanjem so bili pritegnjeni: namestnik šefa angleškega generalnega štaba Nye, državni podtajnik zunanjega ministrstva Alexander Cadogan ter angleški poslaniki iz Irana, Turčije in Sovjetije. S sovjetske strani so se udeležili razgovorov Stalin, Molotov in londonski veleposlanik Sovjetije Maj-

ski. Medtem so pa že razglasili izid moskovske konference: Soglasje obeh strank v vseh vprašanih, ki se tičejo vojskovanja in zlasti potrebe po popolnem porazu Nemčije. Z drugimi besedami: Angleži prepuščajo Evropo boljše-
vikom. S tem so privolili Angleži tudi pripravam za lastno boljše-
vizacijo. Uradni komunikacije moskovske konference ugotavlja namreč med drugim, »da pomenijo sedanj razgovori nov korak k še intimnejšem sodelovanju med Anglijo in Sovjetsko Unijo.«

Iz Vichyja pa poročajo sledeče: »Vest o potovanju Edena v Moskvo ni

PK.-Aufnahme: Kriegsberichter Maltry. (Wb.)

MG.-Stellung an der Front im Osten.

Anglija si mora sama pomagati

Zedinjene države se zanimajo zgolj za pacifiški prostor - Washingtonski razgovori preloženi

Vsa znamenja kažejo, da sta Roosevelt in Churchill sklenila svoje razgovore. Izida teh razgovorov pa seveda še ni mogoče pregledati. Vsekakor je Roosevelt izjavil, da se bodo razgovori nadaljevali, in sicer za nedoločen čas. S tem je izrazil, da bo ostal sedež konference v Washingtonu in da bo pač moral Churchill odrediti svojega zastopnika, ki ga bo nadomestoval v Washingtonu. Kakor je bilo pričakovati, so gospodje izjavili, da so se v vojaških vprašanih zedinili »do popolnega soglasja«. Angleži sicer govorijo zelo »težavni delitvi« ameriškega brodograditelja v Pacifiku in v Atlantiku, dočim izjavlja londonska poročevalska služba povsem odkrito, da se bodo Amerikanci v glavnem koncentrirali na pacifiško bojišče. Sedaj torej Angleži že sami priznavajo, da bodo Amerikanci zamenjali evropsko bojišče, s tem pa tudi pomoč Veliki Britaniji.

Vse kaže, da sta Roosevelt in Churchill sklepala brez udeležbe zaveznikov in brez sodelovanja dominijonov. Med drugim sta baje sklenila, obvestiti vse zavezniki in prijateljske vlade. Roosevelt in Churchill se ponašata, češ, da vzdržujeta zveze s 33 vladami. V tem številu so seveda vključene vse iberameriške države in tudi vse v Londonu se nahajajoče vlade ubežnikov.

Iz Berlina poročajo v zvezi z washingtonsko konferenco naknadno še

seledeče: K izidu washingtonske konference in k Edenovemu potovanju v Moskvo je objavil Reuterjev urad bombastično poročilo, v katerem čitamo sledeče: »Tukaj čutimo, da so razgovori, ki so se vršili v zadnjih dneh med zavezniki, zapečatili usodo Nemčije. Njen poraz je sedaj samo še vprašanje organizacije in časa.« Angleška poročevalska služba pa se baha še nadalje, ko zatrjuje: »Glavna stvar je uničenje japonskega vojnega brodograditelja. Ko bo uničeno, bo odstranjena korenina ga zla.« Tu nastane vprašanje, kako naj se to zgodi. Tega ne vedo povedati niti v Washingtonu, niti v Londonu ali v Moskvi. V tej vojni pa ne odločujejo baharije raznih Rooseveltov, Churchillov in Stalinov, temveč uspeh orožja. Ta uspeh pa ima edinole orožje Nemčije in njenih zaveznikov. Odločilne so bile sledeče postaje vojskovanja: Dänkirchen, padec Hongkonga, potopitev ameriške pacifiške mornarice ter zaporedno zavzetje pacifiških otokov s strani Japoncev. Londonska poročevalska služba vsega tega noče priznati, zato razmetuje zgolj fraze, da bi tolažila svoje prebivalstvo ter mu ustvarjala ugodno sliko položaja anglosaksonskih sil. V Londonu so si v ta namen izbrali zelo slab trenutek. Dejstva, trda dejstva se namreč zastavljajo oholim frazam angleške propagande.

križarko in še enega rušilca. V zračnih borbah je bilo sestreljenih deset sovražnih letal.

Malta je bila opetovano bombardirana z nemške strani.

Na severoafriški fronti so nemško-italijanske čete odbile vse sovražne napade.

V noči na 28. t. m. so angleški bombniki napadli Zapadno Nemčijo. Civilno prebivalstvo je imelo pri tem izgube. Deset napadalcev je bilo sestreljenih.

V protinapadih na severoafriškem bojišču so nemške in italijanske čete uničile 58 angleških tankov. To število se je v poznejših bojih zvišalo celo na 72.

„Uboga Anglija“ rabi nujne pomoči

Iz Rima poročajo: Churchillov obisk v Washingtonu in Edenovi razgovori v Moskvi imajo po mnenju rimskega tiska namen, izmoledovati v Ameriki in v Sovjetski Uniji novo pomoč za Anglijo v upanju, da se bo tako zamogla odtegniti neizprosni usodi. Trušče anglosaksonske tiskovne propagande pa ima namen, odvrniti poglede sveta od strašnih porazov Angležev in Amerikancev na vzhodno-azijskih bojiščih.

Churchill in Eden — tako piše »Il Popolo di Roma« — sta prav gotovo pozvala Amerikance in sovjete,

(Scherl-Bilderdienst-M.)

Siegreiche japanische Truppen, die als Zeichen des Erfolges die Fahne der aufgehenden Sonne aufpflanzen.

naj se borijo do zadnjega moža, da bi tako pomagali »ubogi Angliji«. Toda Washington in Moskva imata danes svoje lastne, težke skrbi. Churchill in Eden lahko sklicujeta še toliko konference: poteka vojne ne morejo spremeniti nikake besede, temveč samo dejanja.

»Messaggero« podaja slične misli in pravi, da potovanja in konference ne morejo dvigniti potopljenih ladij in pridobiti izgubljenih postojank. Usoda, ki je izrekla svojo sodbo, pač ne dopušča nikake izbire več.

Durch den „Emigrantengraben“ von Leningrad

Von allen Seiten und auch in der Luft ist die bolschewistische Festung Leningrad abgeschnürt, ohne irgendwelche Hoffnung auf Rettung. Alle verzweifelt vorgelegten Ausbruchversuche der Bolschewisten scheitern an der eisernen Härte des durch deutsche Soldaten um die Millionenstadt gelegten Ringes. Die deutsche Führung ist über alle Bewegungen der Sowjets unterrichtet, zerschlägt in den meisten Fällen bereits die zum Ausbruch angesetzten Sowjettruppen in ihren Bereitstellungen und fügt dem Feind so außerordentlich hohe Verluste zu. Durch Stoßtrupps wird die Lage des Gegners erkundet — nichts bleibt verborgen.

P. K. Dicht und wäutig, graubäuschimmernd ist die Luft in den ersten Morgenstunden. Neuschnee ist gefallen und der Mond hat tiefschwebende Wolkenschleier vor sein verräterisches

Vojna z Anglijo

V Atlantiku je pred Božičem neka nemška podmornica pod poveljstvom Kapitanleutnanta Bigalka potopila neko sovražno matično ladjo za letala.

V Severni Afriki je prišlo vzhodno od Benghasija, ki ga je zavzel sovražnik brez borbe, do žilavih bojov. Nemška letala so v vzhodni Čirenajki z bombami razbijala sovražna zbirališča čet in kolone vozil. Mesto Benghasi je bilo po načrtu brez borbe prepuščeno sovražniku.

27. decembra so poskusili Angleži na dveh oddaljenih točkah norveške obale izkrcaje. Nemške lokalne čete so Angleže hitro prepodile. Angleži so nato zbežali na svoje ladje. Nemška bojna letala so potopila iz neke umikajoče se formacije rušilca in poškodovale neko

v tukajšnjih krogih prav nič presenetila, ker pomeni le etapo na potovanju angleškega zunanega ministra v Čungking. Kakor menijo v nevtralnih krogih, ne gre pri tem potovanju toliko za vglasevanje angleško-sovjetskih vojnih naporov, kakor v glavnem za študij kitajskega vprašanja. Razvoj v Vzhodni Aziji je povzročil v Londonu zaskrbljenost, da bi mogla Čangkajškova Kitajska kot činitelj vojnih načrtov Anglosasov vsled japonskih uspehov kmalu izginiti.

PK-Zeichnung: Kriegsberichtler Adolph (Wb.)

Wespen im Angriff. Die Me. 110 rast im Sturz auf die Straße zu — Lastkraftwagen, Zugmaschinen und Geschützzüge liegen unter dem zielsicheren und vernichtenden Feuer der Bordwaffen. Der mitfliegende Kriegsberichtler schaut dem Flugzeugführer über die Schulter. So erlebt der Angreifer sein Vernichtungswerk.

Schimmern gehängt. Aber die Sicht ist gleichwohl gut, ist geradezu wie geschaffen für dieses Unternehmen. Vor den Toren von Leningrad, im Schützengraben macht sich ein Stoßtrupp fertig. Links und rechts sind MG- und Granatwerfersicherungen angesetzt. Jetzt stößt der mit Schneemänteln und mit ebensolchen weißen Kapuzen ange-tane Pioniertrupp zu den harrenden, gleichfalls weiß getarnten Infanteristen. Es gilt den vorderen Schützengraben des Gegners zu säubern und vor allem ein paar Gefangene zu machen. Im »Emigrantengraben«, der für etwaige Überläufer freigelassen ist und daher nicht zu Unrecht diesen Namen führt, geht es in wenigen Metern Abstand geduckt vorwärts. Der weiche Schnee dämpft jeden unerwünschten Laut. Die Spitze führt ein Unteroffizier. Nur hundert Meter den flachen Abhang hinunter — und schon ist das Drahthindernis der Bolschewiken erreicht.

Im Graben der Bolschewisten.

Leise, ganz verhalten knacken die Scheren der Pioniere beim Zerschneiden der Drähte. Wenig später ist eine breite Gasse freigelegt. Einer nach dem anderen schiebt sich durch die Lücke — nun schon auf allen Vieren kriechend. Robbend gleiten sie den Abhang hinunter — bis zu den hier aufgestellten Spanischen Reitern, erwischen eine Lücke, verschwinden in dem, des Grundwassers wegen nur flach ausgehobenen Graben der Bolschewiken.

Da —, ein MG-Posten des Gegners! Er ist aufmerksam geworden und bewegt sich nervös hin und her. Er scheint so aufgeregt zu sein, daß er nicht ans Schießen, nicht an Alarmschlagen denkt. Bis auf zehn Meter ist ihm der Unteroffizier auf den Leib gerückt und wirft ihm dann eine Handgranate vor die Füße. Der Bolschewist wittert die Gefahr und wirft sich in Deckung. Schon detoniert die Granate! Ihre Splitter gehen über beide, über Freund und Feind hinweg. Gleich darauf schnellt der Unteroffizier hoch, stürzt sich auf den noch immer in seinem Loch liegenden Gegner. Bekommt ihn bei Rock und Kragen zu packen und zerrt ihn hoch. »Verhaftet« ihn gleichsam, mitsamt seinem Maschinengewehr, das er nun selber auf dem Buckel tragend, in Galopp in unseren eigenen Graben bringen muß.

Der Trick der Pioniere

Inzwischen haben die Pioniere den großen Mannschaftsbunker ausfindig gemacht. Als hier nach mehrmaligem Auffordern die verängstigten Gegner nicht herauskommen wollen, haben sie ihnen eine geballte Ladung in die blitzschnell aufgerissene Tür geworfen und damit die ganze Behausung auseinandergesprengt. Die übrigen Bolschewiken räumten Hals über Kopf den vorderen Schützengraben und fliehen weiter nach hinten, in die zurückliegenden Stellungen.

Damit wäre die eigentliche Stoßtruppaufgabe erfüllt und der Weg zum Rückzug frei gewesen. Dieser aber noch lange nicht für die stets praktisch denkenden Pioniere. Das sind Soldaten, die für alles Verwendung haben. Sie hatten festgestellt, daß die Bolschewiken sich hier sehr brauchbare Spanische Reiter vor ihren Stellungen aufgebaut hatten. Draht soll ja bei uns so wie so gespart werden und die mühsame Arbeit des Anfertigns, — wer wüßte sie wohl herzhafter zu verfluchen als die Pioniere? Also schnappen sich je 2 Mann einen Spanischen Reiter. Vier Meter lang, zwei Meter hoch. Im Laufschrift tragen sie die Ungetüme den Weg zurück und bauen sie — einen neben den anderen — in langer Kette vor unseren eigenen Schützengraben auf. Die Infanteristen stützen, begreifen sofort. Hier braucht keiner mehr befehlen. Bis auf ein paar Sicherungen trägt man alles an den sperrigen Stacheldrahtgeflechten.

Knappe 37 Minuten dauerte das ganze Stoßtruppunternehmen. Neben Verlusten an Menschen, Waffen und Munition wurden den Bolschewiken 50 Spanische Reiter, ihre eigene mühsam angefertigte Drahtsicherung entführt und ihnen — Gipfel der Frechheit — in 150 Meter Entfernung wieder vor der Nase aufgebaut. Diesmal aber als Sicherung für uns.

Naroči 'Štajerskega Gospodarja'!

Britenhilfe für Nordafrika - zerbombt!

Von Kriegsberichtler Heinz Elsner

rd. Bei der Luftwaffe, im Dezember.

PK. Regen peitscht gegen das Kanzelglas, Nebelketten jagen in rasender Hast vorüber. Blaugrau schimmern Meer und Horizont, weiße Schaumkronen hastender Wellen sind das einzige Lebenszeichen in dieser Enöde. Stunde um Stunde »fährt« dies Flugzeug über die See, die mattsilbernen schlanken Torpedos unter dem Rumpf. Leicht vibrieren die Schrauben der Aale im Fahrtwind. Aber soweit das Auge reicht, ist kein englisches Schiff zu entdecken.

Den gesuchten Flottenverband entdeckt

Der Abend rückt näher. Unaufhaltsam wandert der Zeiger der Borduhr. Weiter geht die Jagd, Jagd auf des Briten stolze Schiffe. An der Unterseite der niedrig hängenden Wolken braust das Flugzeug weiter nach Süden. Am Horizont tauchen Rauchfahnen auf, bald auch die Umrisse mehrerer Kriegsschiffe. Der gesuchte Flottenverband ist entdeckt. Es ist ein starker englischer Flottenverband, bestehend aus neun Einheiten, darunter ein Schlachtschiff, schwere und leichte Kreuzer und Zerstörer, die vermutlich die Aufgabe haben, die Offensive des Engländers in Nordafrika von See aus zu unterstützen und die Nachschublinien der Achsentruppen über das Meer zu sperren.

Wie läuft ein Lufttorpedo?

An Bord des Torpedoflugzeuges ist alles klar. Noch ist es zu früh, einen Angriff einzuleiten. Neuer Befehl an den Bordfunker: »Gesuchter Flottenverband im Quadrat XY.« Die Maschine biegt nach Osten ab, das Wild kann ihr nicht mehr entkommen. Rufend springen die Morsezeichen des Bordfunkers in den Aether, die die Kameraden herbeirufen. An Bord des englischen Kriegsschiffes scheint der Motorenlärm gehört worden zu sein. Laufend ändert der Verband jetzt Kurs in Formation; bald fährt er in Kiellinie, bald in Dwarlinie. Noch ist kein Schuß gefallen, aber der Kampf hat bereits begonnen. Der Flottenverband teilt sich in drei Gruppen, in der Mitte befinden sich das Schlachtschiff, während vorne weit voraus zwei leichte Kreuzer mit je zwei Zerstörern sichern.

Dunkler färbt sich der Himmel, die Zeit für den Angriff ist gekommen. Das Torpedoflugzeug kurvt ein, umsonst, der Verband ändert gerade wieder seinen Kurs. Der zweite Anflug bringt die »Berta-Paula« in günstige Schußposition, sie schießt über das Wasser, fegt mit ihren beiden Aalen auf den Verband zu. Dunkler und dunkler ist es mit jeder Minute geworden. Die Schiffe sind jetzt nur noch

Spodnja Štajerska daruje za vojake na vzhodni fronti

**Razveseljiv potek velike zbirke organizacije Steirischer Heimatbund .
Mesta, trgi in vasi tekmujejo v darovanju volnenih stvari in kožuhovine**

Ko je državni minister dr. Goebbels na mikrofONU nemškega radija pozval po Führerjevem nalogu ves nemški narod, naj žrtvuje kožuhovino in tople volnene stvari za prezebajoče vojake na vzhodni fronti, ni bilo nikakega dvoma o uspehu ogromne akcije. Tudi poziv, ki ga je vsem Štajercem naslovil naš Gauleiter in Reichsstatthalter dr. Uiberreither, je našel sprejemljiva srca vseh Štajercev. Ves Gau Steiermark je že ob prvih dnevih zbirke kar tekmoval v darovanju. Med mesti, trgi in vasmi je nastala plemenita tekma, kdo bo več daroval. Daroval je meščan prav tako kakor kmet in delavec. Vsak je daroval po svojih močeh in tako so se na zbirališčih odvijali prizori, ki so vredni zavesti našega ljudstva. Zlasti tu pri nas na Spodnjem Štajerskem je soodločevala zavest, da se imamo samo nemškemu vojakom zahvaliti za osvoboditev izpod srbskega jarma in da so nam prav isti Führerjevi junaki prihranili vse grozote boljševisma. Ljudje so stikali po svojih omarah in prinašali na zbirališča vse, kar je v smislu izdanih navodil koristno za boj proti mrazu in prezebanju.

Tako se kupičijo na zbirališčih veliki kupi kožuhovine in volnenih stvari, pa tudi smuči se dobrodošlo sprejemajo za naše vojake na vzhodni fronti. Spodnještajerski sportniki se letos odrekajo smuškemu sportu ter darujejo svoje smuči ponosno na oltar domovine.

Za zbirko pridejo v poštev poleg že navedenih kožuhovinskih in volnenih stvari tudi neustrojene kože domačih

in divjih zajcev, ki tvorijo dobro no-tranjo podlago za vojaške plašče. Take kože je izročiti pri znanih zbirališčih, kjer jih bodo takoj odposlali v strojarne.

Štajerci! Do 4. januarja še imate čas, da se oddolžite našim brezprimer-nim junakom na vzhodni fronti! Zamislite se v njih težavni položaj v ruski zimi in v sibirskih vetrovih, dočim je nam prihranjeno prezebovanje. Svoje hvaležnosti napram vojakom in svoje udanosti do Führerja ne moremo boljše

izkazati kot z izdatnimi darili za fronto. Radi se ločimo od predmetov, ki bodo marsikateremu vojaku ohranili ljubo zdravje, predmetov, ki si jih bomo pozneje v miru zopet nadomestili. Dvakrat da, kdor hitro da! Ne čakajte, da pridejo možje in žene organizacije Steirischer Heimatbund na dom po darila za fronto. Ponesite jih sami na zbirališča, da na ta način pripomorete k popolnemu in hitremu uspehu akcije, od katere zavisi zdravje in odpornost milijonov naših hrabrih vojakov!

PK.-Aufnahme: Kriegsberichtler Maltry (Sch)
Kontrollgang an der Ostfront. Tief verschneit sind die Wege im Osten. Auch das Gehöft, bei dem die vordersten Posten der Hauptkampflinie stehen, ist von Schnee eingehüllt

als Schatten gegen den hellen Horizont auszumachen. Noch einmal über-rechne! Oberleutnant G. die geplanten Schüsse. Der Oberkörper des Flugzeugführers beugt sich in der Spannung des Augenblicks über den Steuerknüppel. Wortlos flog er den Anweisungen seines Kommandanten. Wie festgebant sind die Augen der Besatzung auf die dunklen, immer näher kommenden Schiffsschatten eines schweren englischen Kreuzers gerichtet.

Eine stolze Erfolgsliste

Unter dem Rumpf des Flugzeuges lösen sich die schlanken Leiber der Torpedos. In rasender Fahrt zischen sie sekundenlang über das Wasser, dann schlagen über ihnen die Wellen zusammen. Eine kaum erkennbare Blasenbahn zeigt, daß sie laufen. »Ab-drehen!« befiehlt der Kommandant. In steiler Kurve weicht das Flugzeug nach Süden aus, noch immer schweigt die Abwehr. Die Überraschung ist vollkommen. Durch das Wasser aber jagen mit hoher Fahrt zwei Lufttorpedos mit ihrer furchtbaren Ladung.

Langsam wandert der Sekundenzeiger der Stoppuhr. Noch 20 Sekunden, noch 10, noch 5, noch 2, noch eine . . . Nichts! Wir können es nicht glauben.

Da zuckt im gleichen Augenblick ein riesiger Feuerschein gegen den Himmel. Sekundenlang sind die Wölkchen blutig rot gefärbt. Eine gewaltige dunkle Qualmwolke steht am Horizont.

Mit äußerster Kraft voraus peitschen die Schiffsschrauben das Meer, ziehen weitere Kreise um den weidwund geschossenen schweren Kreuzer. Scheinwerfer geistern gespensterhaft über die sturmgepeitschte Dünung und suchen nach Schiffsrückigen. Umsonst lauschen die Horchgeräte der Schiffslak in die Nacht, der erfolgreiche Jäger ist in der Dunkelheit entkommen.

Über den Wassern zieht ein deutsches Torpedoflugzeug nach Norden. 30.000 Tonnen versenkten Schiffs-raumes, zwei Torpedotreffer auf den englischen Kreuzer »Gloster«, und nun ein neuer Treffer auf einen schweren britischen Kreuzer: Es ist eine stolze Erfolgsliste junger deutscher Torpedoflieger.

Zakon o državljanstvu

Nemški Reichsbürgergesetz z dne 15. 9. 1935 ali zakon o državljanstvu pozna pripadnike države (Staatsangehörige) ter državljane (Reichsbürger).

Pripadniki države uživajo samo zaščito Nemčije. Za te ni nikakršnih predpisov v pogledu rase. Njihova dolžnost je, nositi vsa javna bremena in če zahtevajo potrebe, morajo z vsem kar imajo, služiti Reich-u. Na gospodarskem področju se lahko svobodno udejstvujejo, v kolikor temu ne nasprotujejo posebni zakoni. Poslušujejo se lahko vseh javnosti razpoložljivih ureditev in zavodov. Država jih ne more niti iz države izobčiti in tuči ne kakšni inozemski vladi izročiti radi zasledovanja ali kaznovanja. Političnih pravic pa pripadniki države nimajo.

Državljan (Reichsbürger) lahko postane samo tisti, ki je nemške ali plemensko sorodne krvi in je s svojim zadržanjem dokazal voljo in pripravljenost zvesto služiti nemškemu ljudstvu in državi. Državljan ima vse pravice pripadnikov države ter je razen tega edini nosilec političnih pravic. To se pravi, da samo državljani imajo pravico na politično delovanje in samo on lahko postane nosilec javnih služb.

Državljanstva pripadnost se dobi z močjo zakona in sicer: Novorojenčki dobijo državljansko pripadnost svojih roditeljev, kjerkoli se rodijo. Načelnje z legitimacijo inozemca, potom kakega pripadnika države in s poroko inozemke z nemškim državnim pripadnikom. Z najvišjim odlokom je državljanska pripadnost tudi potom sprejema v državno zvezo (Einbürgerung) mogoča. Pravice, prositi za take sprejeme, nima nikdo. Vršijo se le tečaj, če se to po temeljnih načelih nemškega ljudstva smatra zaželjeno. Inozemci, ki se jih imenuje za uradnike, postanejo s tem tudi pripadniki nemške države.

Državljanstva pripadnost zgubi, kdor si pridobi inozemsko državljanstvo. Nadalje z legitimacijo nemškega državnega pripadnika potom kakega inostranca. Tudi poroka nemške državne pripadnice z inozemcem ima za posledice

dico izgubo državlanske pripadnosti. Državlansko pripadnost se tudi lahko izgubi na lasten predlog z močjo odloka. Isto se lahko tudi črta, če se državni pripadnik v vojnem času kljub pozivu ne vrne v domovino, če vstopi v inozemsko državno službo ter kljub pozivu ne izstopi, če se s svojim zadržanjem v tujini pregreši zoper dolžnosti in zvestobo, ki ga veže napram ljudstvu in državi ter s tem škoduje nemškimi interesom.

Državljanstvo (Reichsbürgerschaft) se dobi potom najvišjega akta in sicer s podelitvijo državlanskega pisma. To se vrši na podlagi individualnih poizvedovanj, ki jih opravijo razni uradi države in stranke. O državljanstvem pismu še manjkajo odgovarjajoči zakonski predpisi. Prva odredba, ki je izšla dne 14. novembra 1935, predstavlja začasno državlansko pravo. (Reichsbürgerrecht). Po tej so vsi Nemci ali istim plemensko sorodno krvni državni pripadniki, ki so na področju starega Reich-a dne 30. 9. 1935 imeli volilno pravico v državni zbor ter vsi državni pripadniki, ki so ob dnevu volitev v državni zbor stari 20 let, začasni državljani. V Ostmarki so začasni državljani vsi bivši avstrijski zvezni državljani, ki so dne 10. 4. 1938 imeli glasovalno pravico.

Zakon o državljanstvu je ustvaril pojme, kdo je »nemške krvi«, »žid« in »židovski mešanec«. Nemške krvi je, kdor spada k nemštvu. To so nordijska, feliška, vzhodna, zahodna, dinarska, vzhodno-baltiška plemena in njihovi mešanci ali istim plemensko sorodne krvi. Nadalje tista ljudstva, ki so v svojem bistvu istega plemenskega porekla, kakor je nemško ljudstvo. To so evropski narodi ter njihovi potomci na drugih kontinentih.

Žid je, kdor je potomec štirih ali treh po plemenu polno-židovskih starih očetov in starih mater in je dne 16. 9. 1935 bil židovske vere ter takrat ali pozneje poročen z židom. Za žida se smatra tudi nezakonski otrok židov-

skega očeta, če se je kot tak ročil 31. 7. 1936 ali pa pozneje.

Židovski mešanec je, kdor je potomec dveh v prvem kolenu ali enega v drugem kolenu po plemenu polžidovskega starega očeta in ravno take stare matere.

Japonski vojaki

Kar velja na svetu za nemškega, to drži v Aziji za japonskega vojaka. Kakor se na svetu ne najde vojaka, ki bi bil boljši od nemškega bojevnika, tako velja v Aziji Japonec za najboljšega vojaka med azijskimi narodi.

Razvoj japonskega naroda, ki je v svoji današnji državi že od 660. leta pred našim štetjem živel samostojno državno življenje, je v primerjavi z ostalimi narodi Azije bil zelo plodovit in uspešen. Medtem ko so se Japoncem krvno, jezikovno in plemensko najbližji Kitajci držali svoje starodavne kulture ter s svojim kitajskim z'dom zapirali pot in uvoz vsemu, kar ni bilo kitajskega, so Japonci znali dvigati in širiti svojo lastno kulturo.

V svoji prirojeni nadarjenosti so se Japonci od Zapada mnogo naučili, in ker so k temu dočali še svojo žilavost, delavnost in vstrajnost, ne da bi pri vsem tem nehali biti Japonci in Azijci, so po zaslugi svoje izredno hitre in velike populacije že zadnjih 50 let krajem devetnajstega stoletja po našem štetju na vseh področjih svojega udejstvovanja dosegli tako ogromne uspehe, da je leta 1904, ko so v vojni z Rusijo slednjo premagali, ostrmel celi svet. Takrat je Japonska prvič pokazala, da ni zastoj izboljševala, večala in pospeševala delovanja in ustvarjanja svojega celokupnega naroda in da si je pripravila in organizirala armado in mornarico, s katerima je pohodila svojo veliko sosedo Rusijo. Takrat je japonski vojak z svojo hrabrostjo in zmožnostjo dvignil Japonsko v veselelo.

Temu sledečih deset let so Japonci svojo slavno armado in mornarico še

veliko bolj skrbno negovali, izobraževali in spopolnjevali, kar je šlo seveda paralelno z delovanjem in razvojem osta'ega naročnega in državnega gospodarstva in življenja. Industrija se je razvijala, vojna tehnika dvigala, z eno besedo: japonski častnik, ki si je v nemški vojni sili in japonski inženjer, ki si je v najvišje razviti nemški tehniki posredno ali neposredno širil svoje znanje, sta združenih moči storila vse za veličino japonske oborožene sile. Prišla je svetovna vojna 1914—1918, katere izid je tudi Japoncem koristil ter jim ojačil pozicije.

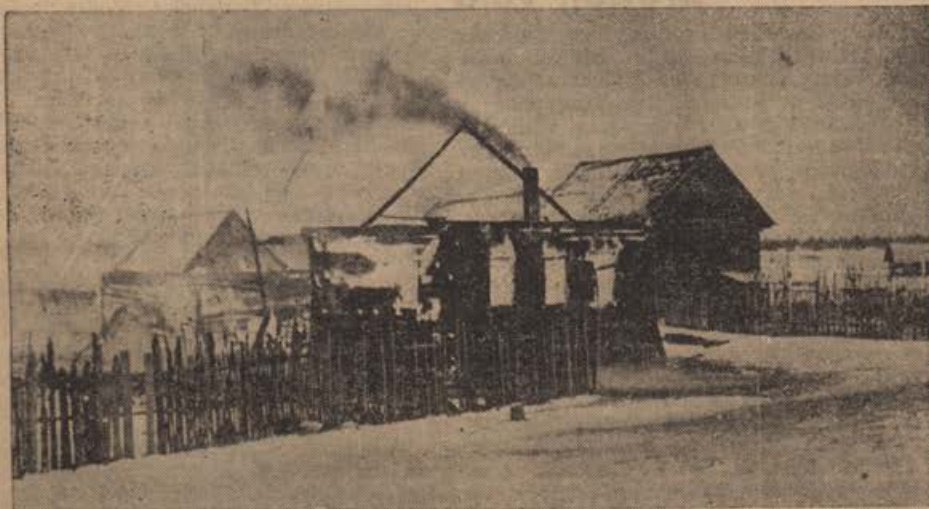
Sledila je dvajsetletna doba ustvarjanja vseh Japoncev za načaljni razvoj svojega naroda in države, pri čemur se je največ važnosti polagalo na ustvarjanje in jačenje vojne sile. V pred petimi leti začeti vojni s Kitajsko, kateri so Japonci odvzeli Mandžurijo in iz iste ustanovili Mandžukuo, se je japonski vojak zopet pokazal veliko več kakor vrednega in dobrega uč'nca modernih armad in mornaric na Zapadu.

Japonski vojak, ki stoji sedaj v boju z Zračinjenimi državami Severne Amerike in Veliko Britanijo v Tihem Oceanu, je v svojih življenjskih potrebah naravnost skromen. Pri rižu kot glavni japonski ljudski hrani izdrži neverjetno težke in dolgotrajne napore. V svoji prirojeni in vzgojeni mu ljubezni do domovine je odbojen in pripraven na vsako žrtev, ki se od njega zahteva. Za cesarja, ki je Japoncem hkrati verski poglavar in božji po'omec, je japonski vojak pripravljen žrtvovati življenje, ker smrt za domovino in cesarja ni samo nacionalna in državljanska, temveč tudi verska dolžnost in zasluga vsakega Japonca. Junaška smrt vojaka je po japonskih verskih naukih največja sreča po smrti, preostalim svojcem pa v življenju. To v glavnem omogoča izredno neboječnost in junaštvo japonskemu vojaku.

Najbolj sočubno izvežban, opremljen in oborožen japonski vojak je v zvezi s svojimi verskimi nazori menda edni, ki se ga v bojih lahko uporablja kot živ morski ali zračni torpedo ali pa kot razstreljevalca vsakovrstnih utrd, ki je v naprej stoodstotno pripravljen pri eksploziranju torpeda, mine itd. žrtvovati svoje življenje.

V ruski-japonski vojni leta 1904 so nešteti japonski naskočniki pri obleganju trdnjave Port Artur kot razstreljevalci trdnjavskih utrd šli prostovoljno z razstreljenimi ovirami vred v zrak in smrt, ga so jih na ta način svojim četam omogočili zavzeti. Podobnih požrtvovalnih podvigov je v zgodovini sedanje japonsko-kitajske vojne več in tudi prvi uspehi pri potopitvi ameriških in angleških bojnih ladij baje slonijo na slično fanatičnih žrtvah takozvanih živih zračnih torpedov.

Japonski vojak je pri svoji udarni sili, fanatični ljubezni do domovine ter v verskem prepričanju za svoje nasprot-

PK.-Aufnahme: Kriegsberichter Eitzold (Wb.)

Flammen und Rauchwolken. So äußert sich das zerstörende Element der Bolschewisten, die im Brandschatzen von Häusern und Scheunen keine Rücksicht kennen

nike najbolj nevaren bojevnik v Aziji. Poslojanki, ki jih zasede, mu jih navadno nikdo ne more več iztrgati. V napadu prezira nevarnost in riskira vse za dosedaj svojega cilja. Japonec je vojak, v katerem so združene vse starodavne lastnosti dobrih bojevnikov Azije ter od modernega Zapada prevzete vojno-tehniške pridobitve in izkušnje. Vse to združeno pada frontnega vojaka, ki bo v sečnanji vojni igral veliko vlogo.

Formoza - potresni strah Evrope

Zadnji potres na otoku Formoza nas spominja na znane še hujše potresne katastrofe na tem otoku in sploh na v njegovi bližini se nahajajočem japonskem ozemlju. Goboko pod tem otokom se nahaja zatišča oziroma izhodišče velikanske potresne prelomnice preko dna morja in segajoče tja do Avstralije ter ogrožajoče geološko usodo cele Evrope. Izmed številnih potresnih katastrof na tem otoku nam je še zdaj najbolj živo v spominu strahovita katastrofa, ki je ta po svoji naravi tako lep otok, da je dobil svoje portugalsko ime Formoza (lep otok), doletela na velikonočno nedeljo leta 1935. Tečaj je bilo več tisočev ljudi mrtvih in preko 10.000 ranjenih, 18.000 poslopij se je zrušilo. Na otoku samem se nahaja več vulkanov, med njimi je eden (Hakusan), ki se je ob tej priliki po 350 letih zopet »prebudil«. Za nas je potresna usoda tega ozemlja posebno za to važna, ker se je tekom let ugotovilo, da imajo te potresne katastrofe navzlic svoji velikanski oddaljenosti neposredni vpliv tudi na vreme v naših krajih.

Otok meri po dolžini 300, po širini 100 km s površino 36.000 kvadratnih kilometrov in ima okrog 4 in pol milijonov prebivalcev, med njimi čisto leta 1935 le 250.000 Japoncev. Prvotno je ta otok pod imenom Taiwan spadal h Kitajski. Po rusko-japonski vojski pa so postali njegovi gospodarji Japonci. Izprva so imeli tu velike težkoče z divjimi domačini, zlasti s plemeni Tajaleev in Bunumov, ki so bili razvpiti lovci na človeške glave. Japoncem se je pa vsaj deloma posrečilo do neke meje omejiti strašne navade teh divjakov.

Formoza je postala po pridnem delu Japoncev lepa žitna zakladnica. Milo, vlažno, tropično podnebje omogoča hpevanje žitaric, riža, čaja, sladkornega trsa itd. Na otoku leži pet večjih mest. Prestolnica japonskega guvernerja je Tajhoku. Najbogatejši pokrajini sa Tajšu in Šišinku.

Nikjer širom zemlje se ne bje z naravo in njenimi elementi tako žilav boj za boro življenje kot ravno na tem ognjišču potresnega strahu cele Evrope.

GOSPODARSTVO

Obnova Spodnještajerskega vinarstva

Osvoboditev Spodnje Štajerske je Nemčiji vrnila 20.000 hektarjev vinogradov. Ploskev Štajerskih vinogradov meri 25.000 hektarjev in je druga največja v Reich-u. Pred njo stojijo samo področja ob reki Donau, ki merijo 41.000 hektarjev. Pod srbsko oblastjo so vinogradi mnogo trpeli. Zanimarjalo se je gnojitev, brizganje in nego vina ali se je pa vse to v prav skromnih merah opravljalo. Jugoslavija je svoja vina kupovala v glavnem iz drugih vinorodnih krajev. Za vino iz Spodnje Štajerske se je plačevalo naravnost smešno nizke cene.

Takoj po osvoboditvi Spodnje Štajerske so činitelji organizacije Landesbauernschaft Südmärk, dodeljeni civilni upravi za Spodnjo Štajersko, začeli z obnovo znanih sedem spodnještajerskih vodilnih vinorodnih področij Oberradkersburg, Luttenberg, Friedau, Pettau, Marburg, Saveltal, Sotlatal ter Pickern in Bachern. V okvirju obnove je ukrepe takojšnjega značaja razločevati od ukrepov, ki morajo takoj učinkovati. Ukrepi takojšnjega značaja so primerno gnojenje in brizganje, sodobni način obrezovanja trt in obdelovanje zemlje. Ze v ranem poletju se je preskrbelo potrebna brizgalna sredstva. Intenziviralo se je gnojenje. Ureditev in postavitev čuvajev trt, ki obsega že nad 1000 v raznih učnih tečajih izsolanih čuvajev, se je prav posebno obnesla. Z nujnimi ukrepi se bo povečalo pridelok na hektar, ki je stal 15 do 20 hl izpod povprečnine, ki znaša 32 hl.

Naredbe za bodočnost imajo namen, spraviti spodnještajersko vinarstvo nazaj na višino, ki jo je imelo nekaj v Avstriji, ko je južnoštajersko vino uživalo svetovni sloves. V tem pogledu je še mnogo dela. Štajerska je že enkrat naravnost vzgledno obnovila spodnještajersko vinarstvo. Bilo je to leta 1880, ko je trsna uš uničila 34.000 hektarjev vinskih trt. Takrat je štajerska dežela na velikopotezni način na novo posadila vse vinograde z ameriškanskimi trto. Omogočila je tudi sredstva za ostalo izboljšanje. Ustanovilo in uredilo se je več vzornih vinogradnih nasadov, vi-

narskih inspektoratov itd. Marsikatera takratnih ureditev še danes lahko služi za vzor.

Trte so danes že v največ primerih ostarele. Dve tretjini do tri četrtine celotnega stanja se bo moralo obnoviti, da se bo doseglo najvišji pridelek. V to svrhu bo treba povečati obstoječe trsnice, da pridemo do mladih sadik. Nove vinograde se bo odselej urejevalo samo tam, kjer bo jamstvo za najboljše vinske pridelke. Tudi vrste vina se bo skrbno izbiralo. Uvedlo se bo po zgledu drugih področij tudi priznanje za trte in nadzorstvo trsnic. Dodatki za stroje in sredstva za pokončevanje škodljivcev bodo vezani na pogoje, da je oddaljenost trt in trtnih vrst taka, da omogoča uporabo istih. V zamislih so tudi skupne brizgalne parilne naprave, vodovodi ter vinogradni stroji. Da bo to izvedljivo, se bo pospeševalo združitev malih vinogradnikov v zadruge.

Kletarske zadruge so posebne važnosti na Spodnjem Štajerskem, kjer marsikateri vinogradnik ni v stanju, postopati z vinom po sodobnih metodah, medtem ko je kletarska zadruga v stanju, jamčiti za pravilno nego vina. Vinarsko združništvo se bo temeljito preuredilo ter zavravnalo po nemških načelih. Modernizacija in nova ureditev kleti, stiskalnic ter naprav za vretje so predpogoj za sodobno nego mošta in vina. Pri tem bo pa državni prehranjevalni stalež skrbel, da bodo izdelovali vino samo vinogradniki in zadruge, katerih delo bo jamčilo za najboljše kakovosti vinskih izdelkov. Prodaja vin v steklenicah se mora pospešiti, da pridejo vodilne vrste spodnještajerskega vina zopet do veljave. Po povprečnini na Štajerskem moramo na Spodnjem Štajerskem doseči trgatve, ki bo dala 600.000 do 700.000 hl vina. Momentano pa trgatve ne da niti polovice te količine. Mišljeno je, da se za sedem spodnještajerskih vinogradnih področij uredi pet vinarskih uradov in sicer v Marburg-u, Cilli-ju, Pettau-u Oberradkersburg-u in Rann-u, razen tega pa lastno vinarsko gospodarsko zvezo (Weinwirtschaftsverband Südmärk).

O nakupu in prodaji vina

Od šefa civilne uprave, pooblaščenca za prehrano in kmetijstvo, oddetek za vino, Obere Herrengasse 2/III, smo sprejeli dopis, ki ga v naslednjem objavljamo:

Obžalovanja vredno je, da se kljub odredbi o cenah in trgovskem zaslužku pri prodajanju grozdja za prešanje, drozge, vinskega mošta in vina na Spodnjem Štajerskem z dne 26. 9. 1941, cene vinskemu moštu in vinu preplačujejo in preponujajo. Tozadevna odredba se dobi v posebnem natisu pri podjetju Landesdruckerei Graz.

Da se prepreči to neznošljivo stanje, se opozarja vse zainteresirane, da prečitajo nižje navedene cene raznih vrst in predpise, ki se jih je treba držati.

Najvišje cene vključno dodatok Südmärk za 100 litrov so za vrstni razred I. vrste grozdja Marillon Blanc, Muškatelec, Muškät Ottonell, Muškät Silvanec (Sauvignon), mala graševina, rulandec in traminec po prvem pretakanju po 15. novembru RM 96.—, po drugem pretakanju po 15. januarju pa RM 100.—.

II. vrstni red vrste grozdja Bouvier-

jeva trta, Beli burgundec (Klevner), Rani rdeči Veltinec, Mädchentraube, Sipun (Mosler), Neuburger, Rotgipfler, Silvanec, Laški rizling, Zierfandler, Modra frankovka, Modri burgundec in Modri Wildbacher stane po prvem pretakanju po 15. novembru RM 82.— in po drugem pretakanju po 15. januarju RM 85.— sto litrov.

III. vrstni red vrste grozdja Belina, Zlahtnina, Müller-Thurgau, Oranžev grozd, Ranfol, Zeleni veltinec, Kabernet, Kadarka in Merlot ima po prvem pretakanju po 15. novembru najvišjo ceno RM 72.— in po drugem pretakanju RM 75.— za sto litrov.

IV. vrstni red grozdja Elbling, Heunisch, Königstraube, Sivi portugizec, Slankamenka, Belo-modri veltinec, Modri Kölner, Modri portugizec in Vranek ima po prvem pretakanju po 15. novembru najvišjo ceno RM 63.— in po drugem pretakanju RM 65.— za 100 litrov.

Vino vrste II. se pod nobenim pogojem ne sme prodajati po cenah vrste I. Pri tem se opozarja, da so na Spodnjem Štajerskem čiste vrste bolj redke. Oznaka »Sam Rizling« velja kot Welschriesling in jo je ocenjevati po vrsti II.

Nadalje je prepovedano, kupovati in

prodajati vino brez nakupnih listov. Za vsak transport vina od pridelovalca se mora imeti odgovarjajoč transportni list. Prevoz se lahko giblje v mejah normalnosti. Napitnine in posebna plačila ali dodatke se ne sme dajati ali sprejemati. Opozarja se, da bodo kontrolni organi po cestah in drugod vsak prestopnik, ki ga ugotovijo, prijavi, nakar se bo krivce kaznovalo.

× Zedinjene države Severne Amerike bodo počeni s 4. januarjem 1942 kontrolirale vso prodajo gumija in kositra.

× 124.000 ton lanu so pridelali leta 1941 v Franciji. Lani so ga posejali 23.000 hektarjev.

× V Lembergu bodo v letu 1942 zopet po dolgem času priredili trgovsko in obrtno razstavo.

× V Zedinjenih državah so začeli resno misliti na izdelavo sintetičnega gumija, ker je uvoz kaučuka radi vojne z Japonsko otežkočen, rezervne zaloge so pa bolj pičle.

× Nemčija na inozemskih razstavah. Za pospeševanje nemškega izvoza bo razstavni in sejmski odbor nemškega gospodarstva v letu 1942 zopet uredil urade za pojasnila na raznih inozemskih razstavah. Take informacijske pisarne bodo uredili na razstavi v Lyonu, Utrechtu, Plovidvu, Milanu, Budimpešti, Hermannstadt-u, Ismirju in Bratislavi.

× Za izpolnitev madžarskega železniškega omrežja ima Madžarska v državnem proračunu določenih za leto 1942 108 milijonov pengov. Predvidena so dela na progah v Sedmograški in Bački ter nabavka vagonov.

× Bolgarija bo povečala svojo produkcijo premoga ter bodo zlasti rudnike v Perniku v veliko večjem obsegu eksploitalirali.

× Turška uvozna trgovina je v zadnjem času lepo oživela. Za izvoženo turško blago prihajajo zopet blagovne pošiljke iz inozemstva. Nemčija in Švica pošiljata medikamente, farmacevtske predmete in stroje. Italija pa v glavnem tekstilije.

× Vse banke v provinci Ljubljani so odslej pod kontrolo višjega komisarja, ki bo pri podružnici banke d'Italia imel za to postavljen podružni urad.

× Nove cene surovemu in rezanemu lesu je določil šef civilne uprave na Spodnjem Štajerskem. Podrobnosti bodo razvidne iz odredbenega in uradnega lista, ki izide te dni.

× Nova nahajališča zlata so odkrili rudodolci v Turčiji, in sicer pri Akiköy-ju, in Hatay-ju. Sedaj pregledujejo švicarski rudniški strokovnjaki tozadevno ozemlje, da se ugotovi, v kolikor bi se eksploatacija izplačala.

× Hrvatska živinoreja šteje 2 milijona repov rogate živine, 1.300.000 svinj, 3 milijone ovac in nad 600.000 konj. Tej živinoreji je na razpolago 1,8 milj. hektarjev paš in 900.000 hektarjev travnikov ter so podani vsi pogoji, da se kvantitativno in kvalitativno še izboljša.

× Na polotoku Malaji, kjer so se izkrcali Japonci, pridelajo letno okrog 44.000 ton kositra, to je 30% celokupne svetovne produkcije. Drugi zelo važen produkt Malaje je kaučuk. Od 900.000 ton letnega svetovnega eksporta ga izvozijo malajske države same okrog 362.000 ton.

»Marburger Zeitung« je uradno glasilo organizacije »Steirischer Heimatbund«. Naroča se pri »Verlag der Marburger Zeitung«, Marburg, Badgasse 6, Postscheckkonto 54.608.

UMNI KMETOVALEC

O uporabljanju umetnih gnojil

V vojni dobi je tudi proizvodnja umetnih gnojil omejena. Ker pa je po drugi strani vprav v tem času dvig kmetijske proizvodnje posebno nujen, sledi, da moramo v sedanjih razmerah še bolj kot sicer paziti, da bomo umetna gnojila, ki — in v kolikor — so nam na razpolago, pravilno in smotrno izkoristili.

Kmetovalec, ki hoče umetna gnojila pravilno in dobičkanosno uporabljati, mora poznati življenje rastlin in sestavo njih telesa, njih način prehranjevanja in njihove posebne zahteve in lastnosti, enako pa si mora biti tudi na jasnem o sestavi in načinu delovanja vsakega gnojila, ki ga v svojem gospodarstvu uporablja, predvsem pa še o svojstvih poedinih umetnih gnojil.

Iz naslednjih odstavkov se bo mogel vsak kmečki gospodar, ki hoče umetna gnojila pravilno uporabljati, poučiti o vsem, na kar je predvsem potrebno obratiti pozornost pri gnojenju z umetnimi gnojili.

Omejili se bomo pri tem samo na umetna gnojila, ki so nam točasno na razpolago.

Prvo vprašanje, na katerega je treba dati odgovor, se glasi:

Zakaj sploh uporabljamo umetna gnojila? Saj jih naši očetej in dedje niso poznali, pa jim je zemlja vendarle dobro rodila!

Priznati je treba, da umetna gnojila v resnici zemlji niso neobhodno potrebna, ako imamo hlevskega gnoja v izobilju in če se zadovoljimo s tako nizkimi pridelki, s kakršnimi so se zadovoljevali naši očetej.

Toda — število prebivalstva v naših deželah se vedno množi, zato potrebujemo čimdalje več hrane; to želimo pridelati v kolikor mogoče doma, zato orjemo vedno večjo površino njiv. Posledica je, da ostaja travnikov sorazmerno vedno manj, zato manj živinske krme in manj hlevskega gnoja. Mi pa bi radi pridelali na svojih njivah več, ker več potrebujemo, kakor nekdanj.

In tu nam prihajajo umetna gnojila na pomoč. Pravzaprav nam prihaja na pomoč znanost, ki je dognala, da rastline lahko s pridom izkoriščajo tudi iz neživih (anorganskih) snovi (to je rudnin) pripravljeno hrano, ne samo iz naravnega (organskega) hlevskega gnoja.

Nadalje je znanost ugotovila tudi, da stavijo poedine rastline glede na gnojenje, to je glede na za uspevanje potrebne količine in sorazmerje poedinih hranilnih snovi, prav različne zahteve, ki jim sorazmerje hranilnih snovi v hlevskem gnoju skoraj nikoli ne ustreza.

In še eno važno dejstvo je ugotovila znanost: da se namreč uspevanje in pridelek rastline ravna zmiraj po oni vrsti hrane, ki je v tleh najmanj, da je torej rastlinam nemogoče izkoristiti druge hranilne snovi v večji meri, kot to dopušča v najmanjši meri v tleh razpoložljiva hranilna snov. To dejstvo se z znanstvenim izrazom naziva zakon minima.

Naloga umetnih gnojil v poljedelstvu je iz povedanega že jasno razvidna:

Umetna gnojila namreč: 1. deloma nadomeščajo naravna ali organska gnojila, predvsem hlevski gnoj; 2. spreminjajo sorazmerje rastlinskih hranilnih snovi v tleh tako, kot je to za uspevanje poedinih rastlin najugodnejše; 3. omogočajo boljše uspevanje in večje pridelke kmetijskih

rastlin s tem, da zvišujejo količino z ozirom na potrebo dotične rastline v tleh v najmanjši meri razpoložljive rastlinske hranilne snovi.

To velja za vsa umetna gnojila.

Vemo pa, da niso vsa umetna gnojila enaka, marveč, da jih delimo po rastlinski hranilni snovi, katero predvsem vsebujejo, v tri skupine: v dušičnata, v fosforna in v kalijeva umetna gnojila.

In zdaj pride na vrsto odgovor na drugo vprašanje:

Kako se posamezne skupine umetnih gnojil med seboj razlikujejo? Kako učinkuje eno ali drugo izmed njih na rastlino?

Vzemimo najprej dušičnata umetna gnojila. Povdarili smo že ob drugi priloiki, da vsebujejo dušik tudi naravna gnojila, v prvi vrsti gnojnica. In vsi vemo, da raste tod, koder s sčaja gnojnica z neurejenega gnojišča, trava najbujnejše in da je temno zelene barve. Vidimo torej, da dušik pospešuje rast zelenih delov rastline, kakor tudi tvorbo listnega zelenila (klorofila) in s tem pospešuje prisvajanje sladkorja iz zraka.

Zato lahko sklepamo: Z dušičnatimi gnojili (n. pr. z apnenim dušikom) bomo gnojili rastlinam, ki razvijajo, ali ki naj bi razvile čim hitreje in čim bohotneje svoje zelene dele: bilke, listje. Zato gnojimo z dušičnatimi umetnimi gnojili n. pr. travnikom, koruzi, zelju, solatam, slabo odganjajočim žitom, okopavinam, sadnemu drevju in vinogradom.

Druga skupina umetnih gnojil vsebuje kalij. Kako pa ta učinkuje na rastline? Jasno nam bo takoj, če opozorimo, da vsebuje lesni pepel kalij v precejšnji količini. In vemo, da naše mamice že od nekdanj rade sadijo n. pr. čebulo na grede, kjer je bila sežgana grmada dračja: tam napravi čebula najdebelejše glavice!

Pa ne samo čebula! Tudi krompir na pravi najdebelejše gomolje, ako mu pognojimo s kalijem, enako se gomolji krmške in sladkorne pese, korenja in sploh vseh gomoljastih rastlin po gnojenju s kalijem izredno odebelijo. Samo gnojenju s kalijevo soljo se morajo nemški kmetje zahvaliti, da se jim je posrečilo dvigniti pridelek krompirja na skoraj 200 meterskih stotov, krmške pese pa na skoraj 500 q po hektarju.

Tudi mi bomo torej gnojili s kalijevimi gnojili (s 40%no kalijevo soljo) pred vsem korenstvu in gomoljstvu, oziroma sploh vsem rastlinam, ki naj bi napravile obilno zalogo sladkorja, oz. škroba. Torej gnojimo s kalijem tudi sadnemu drevju, vinski trti, po malem tudi žitu.

Tretja skupina umetnih gnojil vsebuje fosfor. Fosfor je važen sestavni del kosti in možgan pri ljudeh in živalih, rastline pa ga vsebujejo predvsem v semenju, to je zrnju, koščicah, jedrcih itd.

Samoumevno je torej, da bomo s fosforjevimi gnojili (zdaj predvsem s Tomazevo žlindro) gnojili v prvi vrsti rastlinam, ki jih gojimo zaradi semenja ali zrnja: žitom, fižolu, ajdi itd.

Ker pa vprav fosforja v vseh zemljah najbolj primanjkuje, so tudi druge rastline za fosforna gnojila zelo hvaležne. V prvi vrsti detelje. Te namreč, kot vemo, dobijo dušik same iz zraka, za njih potrebo dovolj v tleh — torej je edino fosfor ona hranilna snov, po kateri se rast in uspevanje ravna z ozirom na »zakon mi-

nima. Isto velja tudi za fižol, grah in vse druge metuljnice.

Pri uporabljanju umetnih gnojil moramo torej posameznim rastlinam postrčiti z gnojilom, ki vsebuje ono hranilno snov, ki učinkuje na razvoj rastline v smeri, v katero teži naše prizadevanje pri dotični rastlini. Namreč: Če želimo pri rastlinah pospešiti rast in doseči bujen razvitek zelenih delov, to je listja in stebel, bomo gnojili s dušičnami umetnimi gnojili.

Če hočemo pospešiti rast gomoljev, korenin in plodov, to je onih delov rastline, kjer se nabira sladkor oz. škrob, bomo gnojili s kalijem.

Če pa hočemo doseči večji pridelek na zrnju oz. semenju, bomo gnojili s fosfornimi umetnimi gnojili. Enako bomo s fosfornimi gnojili gnojili tudi rastlinam, ki dušik same črpajo iz zraka, kalija pa ne potrebujejo mnogo.

Onim rastlinam pa, ki naj bi razvile i mnogo listja i bujne plodove, n. pr. pesi, moramo gnojiti tako z dušikom, kot s kalijem; enako moramo rastlinam, ki naj bi poleg tega razvile še obilo zrnja, n. pr. koruzi, gnojiti razen s kalijem in dušikom tudi še s fosfornimi gnojili.

Tako večstransko gnojenje z umetnimi gnojili lahko izvedemo tako, da gnojimo rastlini z vsako hranilno snovjo posebej, lahko pa umetna gnojila med seboj tudi mešamo. Vendar pa je mešanje umetnih gnojil stvar, ki zahteva precej previdnosti in znanja, ker se z nepravilnim mešanjem lahko popolnoma uniči gnojilna vrednost zmešanih gnojil.

Kdor hoče sam doma mešati umetna gnojila, naj si ogleda tabelo o mešanju gnojil, ki se nahaja skoraj v vsakem kolesarju.

O najnavadnejših gnojilih si zapomnimo, da se sme s hlevskim gnojem in gnojnico mešati, oz. istočasno gnojiti samo kalijeva gnojila, nikakor pa ne apnenove. ga dušika, niti apna samega, niti gnojil, ki apna vsebujejo, n. pr. Tomaževo žlindra! Apnov dušik smemo mešati s kalijevo soljo in vsemi gnojili, ki vsebujejo apno, torej tudi s Tomaževo žlindro. Tomaževo žlindro smemo mešati z apnenimi gnojili in kalijevo soljo, ne pa s hlevskim gnojem. Kalijevo sol pa lahko mešamo, oz. trosimo obenem s kakršnim koli drugim gnojilom.

Tretje važno vprašanje glede uporabe umetnih gnojil pa je:

Kakšna množina posameznih umetnih gnojil je potrebna za enkratno gnojenje na določeni površini, n. pr. na 1 hektarju?

Na to vprašanje je nemogoče splošno odgovoriti, ker je potrebna množina umetnih gnojil odvisna od najraznovrstnejših okoliščin: ali je zemlja na splošno rodovitna ali pusta; kdaj, s čim in koliko smo zadnjič gnojili; kakšni rastlini gnojimo; kakšno gnojilo nameravamo uporabiti; ali želimo pospešiti rast in zvišati pridelek samo za eno poletje, ali pa morda mislimo tudi na rastline, ki pridejo drugo leto na vrsto — itd.

Od odgovorov na ta vprašanja je odvisno ne samo, koliko gnojil bomo vzeli na hektar, marveč tudi, kdaj bomo z njimi gnojili: pred setvijo, ob setvi, ali šele, ko so rastline že v rasti (gnojenje »na glavo«).

Ker učinkujejo nekatera umetna gnojila naglo, n. pr. kalijeva sol, druga pa počasi, kot n. pr. apneni dušik in Tomaževo žlindra, je treba počasi delujoča gnojila trositi v večji meri in prej, kot pa gnojila, ki so takoj, ko jih raztrosimo, rastlinam dostopna, — ki pa jih seveda vsled lažje raztoplivosti tudi prej izpere dež v glob-

lje, rastlinam nepristopne zemeljske plasti.

Zato trosimo Tomaževo žlindro in apneni dušik že jeseni in pozimi, da bo rastlinam na razpolago spomladi, medtem ko kalijevo sol trosimo šele tik pred setvijo

spomladi, lahko pa še ponovno »na glavo«.

Kar se tiče trošenja samega, je treba še pripomniti, da je neoljeni apneni dušik nevaren za oči, dihala, ranjeno kožo in škodljiv tudi obleki. Torej ga ne smemo

Uvedba zavarovanja živali na Spodnjem Štajerskem

Z odredbo šefa civilne uprave za Spodnjo Štajersko (Verordnungs- und Amtsblatt Nr. 24, Seite 183, § 9 C III) je zavarovalnica »Ostmark«, Versicherungs-A. G., pooblaščenca, na področju Spodnje Štajerske prevzeti sedanjo stanje zavarovanja živali, oziroma zavarovanje obnoviti. Kot podlago se bo vzelo v deželi Steiermark običajne zavarovalne ureditve.

Temu primerno se delovne in plemenske konje za nevarnost prisilnega klanja in pogina lahko zavaruje za polno tržno ceno pri 80% odškodnini. Višina premije se ravna po uporabi in starosti konja ter znaša 3 do 7%. Za konje, stare izpod 10 let, ki se uporabljajo v kmetijstvu, je plačati letno premijo 4%. Za starejše (do 15 let) stare konje se višina premije za 1% zavarovalne vrednosti zviša. Plemenske zveze ali plemenska društva ter skupine posestnikov konj v eni občini plačujejo ugodnejše premije.

Posestnikom goved je ravno tako omogočeno zavarovati svoja goveda.

Zavarovalna zaščita obsega tudi prisilno klanje in pogin. Odškodnina znaša navadno 80% zavarovalne vrednosti. Goveda se lahko zavaruje do višine tržnih cen. Premije znašajo 4.2%, pri zavarovanju v skupinah, najmanj 30 goved v eni občini, pa 3.8% zavarovalne vrednosti.

Pojasnila in razjasnitve se dobijo pri živinozdravniških uradih.

trositi ob vetrovnem vremenu, toda tudi ob mirnem vremenu si bomo zavarovali obraz in roke ter oblekli po možnosti poseben plašč iz jutovine.

Preden odgovorimo na vprašanje, koliko umetnih gnojil bomo dali posameznim rastlinam, moramo opozoriti še na dve važni dejstvi: Eno je, da se nobeno umetno gnojilo ne izkoristi po rastlinah docela, temveč da je rastlinam dostopen vedno le višji ali nižji odstotek hranilnih snovi, ki jih gnojilo vsebuje. Zato se vrednost umetnih gnojil ne računa samo po odstotkih vsebovane hranilne snovi, temveč tudi po odstotkih izrabljivosti te snovi. Drugo važno dejstvo pa je, da imajo rastline tudi navzgor začrtano mejo, do katere morejo izkoristiti razpoložljive hranilne snovi v tleh. Podobno je pri človeku: neka količina hrane nam je za življenje in delazmožnost nujno potrebna, če pa se hranimo predobro, telo ne izrablja hrane povsem in nad neko določeno količino hrane sploh použiti ne moremo.

Tudi rastline črpajo hrano iz zemlje sorazmerno tem slabše, čimveč je imajo na razpolago, to se pravi, pridelek se z večjimi količinami danih gnojil sicer dviga, vendar ne v isti meri. Če n. pr. pognojimo peso z 200 kg kalijeve soli na 1 ha, se bo morda pridelek dvignil za 50 q; a če damo na 1 ha 400 kg kalijeve soli, se ne bo dvignil za dvojno količino, torej 100 q, temveč morda le za 80 q.

Zato je preobilno gnojenje z umetnimi gnojili z gospodarskega gledišča istotako nespametno, kot je nespametno, če se umetnih gnojil ne poslužujemo.

Koliko umetnih gnojil bomo torej dali posameznim rastlinam?

Prevdaren gospodar, ki je vse, kar smo povedali, razumel, bo znal oziraje se na vsakokratne okoliščine, sam določiti v tem ali onem primeru potrebno množino posameznih umetnih gnojil za gnojenje določeni rastlini.

V naslednjem navajamo le povprečne

množine, ki od prilike ustrezajo v srednjedobri zemlji, ki smo jo s hlevskim gnojem pognojili prejšnje leto:

Ozumnim žitom gnojimo s 400—500 kg Tomaževe žlindre na ha, lahko tudi z do 200 kg apnena dušika in na lažji zemlji še s 100—150 kg kalija.

Krompirju bomo pognojili n. pr. s 300—400 kg kalijeve soli ter z nekoliko apnena dušika, morda 150 kg.

Pesi smemo dati obojega še več, posebno tudi dušika, zelju in zelenjavi pa smemo dati kalijeve soli tudi do 600 kg na ha, pa tudi apnena dušika 300—400 kg.

Koruzi bomo najraje pognojili s hlevskim gnojem, le če ga nimamo, z umet-

nimi gnojili in sicer vseh treh vrst, vsake morda pa 300 kg na 1 ha.

Fižolu bomo gnojili s Tomaževo žlindro in kalijem, vsakega morda 2—300 kg na 1 ha.

Travnikom bomo gnojili predvsem z apnenim dušikom in s Tomaževo žlindro — preveč ne bo, tudi če damo po 500 kg vsakega. Detelji pa bomo pognojili samo s 400—500 kg Tomaževe.

Sadovnjakom in vinogradom je treba gnojiti z vsemi tremi hranilnimi snovmi, vendar bomo v sedanjih razmerah, ko je pridelek živil bolj važen, kot pridelek pijske, uporabili umetna gnojila le za pojiske in travniške proizvodnje. Tudi hmelju iz istega vzroka v teh časih ne bomo gnojili.

Vsem naročnikom, bralcem, dopisovalcem, oglaševalcem in prijateljem našega lista želita srečno in zadovoljno Novo leto — uredništvo in upravništvo »Stajerskega Gospodarja«.

* Führer je podelil odličnemu nemškemu kirurgu prof. dr. Paul Sudeck-u v Hamburgu ob njegovi 75. letnici v znak priznanja za razvoj kirurgije Goethe-jevo kolajno za umetnost in znanost.

* Mussolini je imenoval italijanskega časnika Carla Ravasia za podtajnika fašistične stranke. Ravasio spada v vrsto najodličnejših italijanskih časnika.

* V svrhu zaščite zbirke volnenih in kožuvinastih stvari za vojake na vzhodni fronti je Führer v svojem glavnem stanu dne 23. decembra izdal posebno odredbo. V tej odredbi je Führer določil sledeče: Kdor bi se hotel s prilastitvijo darovanih zimskih stvari okoristiti ali pa bi skušal te stvari odtegniti svojemu namenu, bo kaznovan s smrtjo. Odredba je stopila v veljavo s trenutkom objave v radiju. Odredba velja za ves teritorij velike Nemčije, za generalni government

ter za vsa od nemških čet zasedena ozemlja.

* Generalfeldmarschall v. Brauchitsch se je poslovil kot vrhovni poveljnik nemške vojske s posebnim poveljem, naslovljenim na vojake. V tem povelju uvodoma omenja, da je Führer osebno prevzel vrhovno poveljstvo vojske ter da je istočasno ngodil njegovi prošnji, naj ga radi srčne boleznj odveže dolžnosti vrhovnega poveljnika vojske. »Vojaki — tako se glasi nato povelje — skoro štiri leta sem vodil kot Vaš vrhovni poveljnik najboljšo vojsko na svetu. Ta leta obsegajo za Nemčijo največje zgodovinske dogodke in za vojsko največje vojaške uspehe. S ponosom in hvaležnostjo se oziram na to dobo. Ponosen na Vaše storitve, hvaležen za Vaša dejanja! Velike naloge so izpolnjene, velike in težke naloge so še pred nami. Prepričan sem, da jih boste izpolnili. Führer nas bo povedel k zmagi. Jeklena volja, pogled naprej! Vse za Nemčijo!»

* Nemški poslanik v Zagrebu v. Kasché in nemški general Glaise v. Horstenau sta izročila ob Božiču hrvatskemu poglavniku dr. Ante Paveliču 60.000 kun za revno deco bosanskih beguncev. Nemški posla-

Tu odrezati

MALE VESTI

* Notranja ureditev Srbije. Belgrajska vlada je z odredbo razdelila Srbijo na 14 okrajev ali okrožij, ki jim načelujejo okrajni glavarji. Sedišča okrožij so v Beogradu, Velikem Bečkereku, Valjevu, Zaječaru, Kragujevcu, Kraljevu, Kruševcu, Leskovcu, Mitroviču, Čupriji, Nišu, Požarevcu, v Užicah in v Šabcu.

* Za zimsko pomoč so dne 20. in 21. decembra v Polstranu zbrali 1680 RM. Zbirko so priredile organizacije Steirischer Heimatbund.

* Nakup živil na nakaznice, ki še niso dotekle za nakup, je kazniv. To ne velja samo za trgovca, temveč tudi za konzumenta in je to v interesu redne celokupne oskrbe ljudstva.

* Za poklicno vzgojo ljudstva. Organizacija Steirischer Heimatbund je ravnokar v Marburg-u zaključila prva dva učna tečaja o pravilni kurjavi za kurjače in delovne tovariše, ki imajo opravka s centralnimi kurjavami. Šolanje se je za-

An den Verlag

„Untersteirischer Kalender“

Marburg a. d. Drau

Badgasse 6

nik je razen tega obdaroval številne potrebne rodbine in njih deco v Zagrebu z raznimi božičnimi darili.

* **Koledar »Untersteirischer Kalender 1942«**, Založništvo koledarja »Untersteirischer Kalender 1942« vlnudno poroča, da se je izid koledarja iz tiskovno tehniških vzrokov nekoliko zavlekel. Koledar se še tiska in izide v najkrajšem času, nakar ga dobijo po pošti na svoje naslove vsi, ki so ga naročili. Vsako povpraševanje in urgiranje od strani tistih, ki so ga že plačali, se naj mirno opusti, da ne bo nepotrebnega dela in stroškov. Vsem, ki ga še niso naročili, se pa še nudi priložnost, da ga naročijo. Založništvo namreč slej kakor prej sprejema naročila. Cena koledarja je 80 Rpf. ki jih je z naročilom vred poslati v gotovini ali v poštnih znamkah na naslov: An den Verlag »Untersteirischer Kalender«, Marburg a. Drau, Badgasse 6.

* **Lep japonski plen.** Na Penangu so Japonci zajeli velik vojni plen. V njihove roke je padlo 1000 avtomobilov, 10 motornih čolnov, nad 130.000 ton kositra, 2000 ton gumija in ogromne množine živil.

* **V Bolgariji hudo kaznujejo verižnike in vojne dobičkarje.** Vojaško sodišče v Sofiji je obsodilo nekega trgovca na dvanajst let težke ječe, ker je skrnil 93 kilogramov usnja za podplate. V Šumenu je obsodilo vojaško sodišče nekega drugega trgovca na deset let ječe, ker je tri metre sukna prodal po višji ceni, kakor je bila maksimirana.

* **V pokrajinah Ljubljana in Fiume bodo po sklepu Rhovnega Italijanskega sveta izvedli ljudsko štetje.**

* **Petrolej na otoku Borneo samo za Japonce.** Kakor je poročal japonski ministrski predsednik Tojo parlamentu, bodo 20 petrolejskih vrelcev na otoku Borneo v teku enega meseca zopet vzpostavili. Japonci si obetajo od teh vrelcev za leto 1942 okrog 500.000 ton nafte. Angleži so tri mesece pred izbruhom vojne v Paci-

liku pričeli z uničevanjem vrelcev. Tako so 9. novembra par vrelcev zažgali, skupno pa so razrušili 150 vrtnih stolpov.

* **31. decembra se je sestala japonska vlada k izredni seji.** Na tej seji so obravnavali ministri zakonske predloge, ki jih bodo predložili parlamentu na prihodnji seji plenuma. Baje bodo te zakonske predloge obravnavali hkrati v spodnji in v zgornji zbornici.

* **Ameriški parnik »Sagadahoc« v Južnem Atlantiku torpediran.** 23. decembra je bil v Južnem Atlantiku torpediran ameriški parnik »Sagadahoc« (6275 ton). 35 mož posadke je bilo rešenih.

* **Otok Malta je bil v božičnem tednu izpostavljen 60 letalskim napadom.** Preteklo nedeljo so imeli na Malti 4 in ponedeljek pet letalskih alarmov.

* **Amerikanci so izgubili v času od 8. do 28. decembra v Pacifiku skupno 16 podmornic.** Računati pa je tudi s tem, da je bilo večje število ameriških podmornic poškodovanih. V istem času je izgubila japonska mornarica razun že javljenih specialnih podmornic eno podmornico.

* **Izgredi indijskih vojakov proti svojim častnikom.** Kakor poroča dopisnik japonskega lista »Jomiuri Šinbun«, so se na malajski fronti indijski vojaki puntali proti svojim angleškimi častnikom. Več častnikov so ustrelili.

* **Japonski cesar je v torek sprejel zunanjšega ministra Toga,** ki mu je pri tej priliki poročal o položaju.

* **Gospodarska blokada Amerike se je z enim samim zamahom obrnila proti Amerikancem.** Japonski korvetni kapetan Tominaga je izjavil listu »Niči Niči«, da se je ameriška blokada, ki naj bi bila zadržila Japonsko, z enim samim zamahom obrnila proti Ameriki. Amerika sedaj ne more dobiti rude volfram, ki je neobhodno potrebna za izdelovanje oklopnih plošč za bojne ladje.

* **Angleški ministrski predsednik Winston Churchill je prispel pretekli pon-**

deljek iz Washingtona v kanadsko glavno mesto Ottawa.

* **Javno so ga nabičali.** Predstojnik neke občine v notranjosti Srbije se je dal podkupiti, ko je nastavil nekega občinskega uslužbenca. Za kazen je dobil na javnem trgu 50 udarcev z šibo.

* **K delu jih spravljajo.** Ker je, kakor znano, po Srbiji navada, da ljudstvo mnogo poseđa po kavarnah in gostilnah, kjer se zabavajo z različnimi igrami, in to ne samo po večerih, temveč iz dneva v dan, so oblasti sedaj prepovedale vse igre na karte, domino, bilard, šah itd., da bi lenuhom odvzele možnost zabave in krajanje časa.

* **Italijanski delavci v Nemčiji so darovali 7000 RM za Nemški Rdeči Križ.**

* **Odredbo o odpiranju in zapiranju trgovin s trgovskimi lokali je izdal politični komisar za Landkreis Cilli.**

* **Med božičnimi prazniki židi na Slovaškem niso smeli na ulice in trge.** Prepoved je veljala za čas med 23. in 27. decembrom.

* **Romunija je ustanovila po vzoru nemške organizacije »Kraft durch Freude« v iste svrhe »urad za delo in luč«.**

* **Za kmetijstvo na Madžarskem.** Madžarski kmetijski minister je predložil načrt za odobritev ene milijarde pengov v svrhu pospeševanja kmetijstva. Razen mnogih praktičnih del je v tem projektu predvidena ustanovitev visoke šole za vrtnarstvo, nadalje štirih kmetijskih akademij, 25 odstotno povečanje sedanjih srednjih kmetijskih šol, dveh šol za mlekarstvo, pet šol za izobrazbo vrtnarjev, 250 zimskih kmetijskih ter 300 živinorejskih kmetijskih zimskih tečajev. Veliko brige bo posvečeno tudi izboljšanju zemlje, uvedbi kmetijskih strojev ter reji plemenke živine. Načrtna zamisel je tudi ureditev vzornih poskusnih posestev s preizkuševalnimi postajami v vsakem okraju.

* **Silajni uspehi japonskih letalcev proti**

ključilo z lepim uspehom in je pokazalo, da je marsikateri kurjač kljub izkustvom vesel, če se še nekaj nauči. — V Moschganzen pri Pettau-u so pa ravnokar zaključili tečaj o knjigovodstvu za trgovca-poedinca.

* **Dekleta in mlada dekleta organizacije Steirischer Heimatbund so na celnem Spodnjem Stajerskem izdelala 15.000 del za zimsko pomoč.** Gre v glavnem za igrače, ki so jih v nešteti domačih prostih urah izdelale z ljubeznijo in veseljem.

* **Delo organizacije Volkswohlfahrt je meseca novembra min. leta v Stadtkreis-u Marburg potom svojih pomočnih uradov pomagalo 44 porodnicam, 116 ženam, ki postajajo matere ter 2283 drugim osebam.**

* **Bojevnikom v svetovni vojni je govoril nedavno poglavnik Hrvatske, ki so se v ogromnem številu zbrali v Zagrebu.** V svojem govoru je poslušalcem med drugim omenil, da je Hrvat bil vedno vojak v pravem smislu besede in je vedno storil svojo dolžnost.

An den Verlag — Upravi

„Untersteirischer Kalender“

Marburg a. d. Drau

Bestellschein - (Naročilnica)

Ich (wir) bestelle(n) hiermit — Naročam(o)

----- Stück

(komadov) »Untersteirischer Kalender 1942«

zum Preise von 60 Rpf. und 20 Rpf. Zustellgebühr, zusammen also 80 Rpf. für 1 Stück, (za ceno 60 Rpf. in 20 Rpf. dostavnine, skupno torej 80 Rpf. za en komad).

Der Betrag von ----- RM. ist in Briefmarken beigelegt — wurde mittels Postanweisung überwiesen

Vsota

je priložena v znamkah — nakazana po poštni nakaznici

Den (die) Kalender ersuche(n) ich (wir) an meine (unsere) tiefstehende Adresse zu senden,

Koledar(je) naj se pošlje na moj (naš) sledeči naslov:

Adresse (naslov):

Name (ime): -----

Beruf (poklic): -----

Ort (kraj): -----

Straße (cesta): -----

Post (pošta): -----

Unterschrift (podpis)

ameriškim in angleškim bojnim ladjam slonijo glasom časopisnih poročil iz Japonske, naravnost na fantastičnih podvigih. Letalci, ki so izvršili prve napade na ameriške in angleške bojne ladje, so bili sami prostovoljno izbrani fanatični domoljubi, ki so bili pripravljene, da se s prvega poleta ne povrnejo več. Da so dosegli svoje uspehe, so morali postati nekakšni živi leteči torpedi. Z nezaščitenimi ter za eksploziji vsak trenutek pripravnimi bombami, ki so jih imeli na letalih so se morali brezobzirno vreči v ogenj angleške zračne obrambne artilerije ter krmariti naravnost na cilj. Na ta način dosežena eksplozivna moč je dosegla potop tako težkih ladij v nekaj minutah. Japonski narod proslavlja te svoje pilote kot narodne junake, ki so kakor njih očetje šli prostovoljno v smrt da so z junaškim in uspešnim delom koristili svoji domovini.

* **Telefonski urad v Düsseldorfu**, ki zaposluje 500 telefonistinj, je za iste uredil posebno telovadnico ter prostor za počitek z ležišči. Služba telefonistinj, ki morajo dnevno omogočiti do 4000 telefonskih pogovorov, je precej naporna ter je na ta način sedaj preskrbljeno za odmor in pomirjenje živcev.

* **Strah pred morskjo vojno**. V časopisu »Deutsche Wehr« je nedavno izšel članek, nanašajoč se na nevtralne pomorščake, ki med drugim poroča: Značilno je veliko število samomorov nevtralnih kapitanov, na katere se izvaja pritisk, da bi vozili v Anglijo. Tako si je kapitan Heymann na nekem skandinavskem parniku v Liverpoolu vzel življenje. Isto se je zgodilo s kapitanom Engström-om. V iberameriških lukah sta skočila iz krova ladij v morje skandinavski kapitana Nyberg in A. Jondón v trenutku, ko sta njuni ladji hoteli odpluti proti Angliji. Radi uničenih živcev sta morala seveda ostati na suhem.

* **Perlon-svila — novo umetno vlakno**. V največjih kemičnih tovarnah Nemčije I. G. Farben, so razen že znanega PeCe vlakna na umetni način izdelali in izumili novo vlakno, ki so mu dali ime Perlon-vlakno ali Perlon-svila. Novo vlakno je bolj elastično in močnejše od naravne svile, volne ali bombaževine ter je tudi večje vrednosti. Uporabljivo je povsod z ostalimi tekstilnimi vlakni, kjer se potrebuje dobro in trpežno blago. Surovine, ki se rabijo za izdelavo Perlon-svile, so premog, voda in zrak.

* **Železniška nesreča na progi Berlin—Warschau**. Dne 27. decembra ob 2. uri zjutraj se je ponesrečil med Frankfurtom an der Oder in mestom Posen brzovlak ki je vozil iz Berlina v Warschau. Stroje-

vodja vsled megle ni videl signala, ki je kazal »Stoj!« Nesreča je zahtevala 38 mrtvih in več ranjenih.

* **Romunski rušilec »Regina Maria«** je potopil v Črnem morju neko sovjetsko podmornico. To je sedaj že druga sovjetska podmornica, ki je bila v mesecu decembru potopljena s strani romunske mornarice.

* **Japonci potaplajo ameriške trgovske ladje**. Kakor poročajo Japonci uradno, so japonske podmornice v času do 25. decembra potopile deset ameriških trgovskih ladij s skupno 70.000 tonami. Pet ladij s skupno 40.000 tonami je bilo več ali manj poškodovanih. Kakor zatrjujejo uradno se omenjene akcije nadaljujejo.

* **Angleška admiraliteta** je preteklo nedeljo priznala potopitev dveh angleških pomožnih ladij. Potopljeni sta bili pomožni ladji »Chadina« in »Rosabelle«.

* **Draginja v Zagrebu**. »Neues Wiener Tagblatt« poroča: Po računih zavoda za socialno znanost so se stroški za preživljanje v Zagrebu zvišali od avgusta 1939 do decembra 1941 pri živilih od 100 na 247, pri oblačilih od 100 na 261 in za razsvetljavo in kurjavo na 185. Takozvani indeks za stanovanjske najemnine je narastel na 160%.

* **Romunija pošlje delavce v svrhu strokovne izobrazbe v Nemčijo**. Tozadevni dogovor med Nemčijo in Romunijo je že sklenjen.

* **Ljudsko umetnostno razstavo namerava Hrvatska prirediti v Berlinu**. Razstaviti nameravajo nekaj modelov kmečkih naselbin, narodnih noš, šeg, umetnostnih predmetov ter kmečkih glasbenih instrumentov. Upoznati pa bočejo Hrvati nemške obiskovalce tudi s hrvatsko ljudsko poezijo.

* **Nemški kmetje, ki živijo v Romuniji**, so glasom opazovanja, ki jih je objavil uradni list »Unirea« z svojo pridnostjo, delavnostjo in produktivnostjo zelo važen faktor v rumunskem vojnem gospodarstvu. Nemška narodna skupina v Rumuniji ima torej največ zaslug v pridelovanju žitaric, ker so rumunski Nemci sami izbrani in najboljši kmetovalci v Rumuniji.

* **11. januar bo »dan poštne znamke«**. Letos bo 11. januar zadnjič »dan poštne znamke«, ki se ga je doslej določalo na nedeljo po rojstvu Stephan-a, ki je nekakšen oče pisemski znamki. Počeniš z letom 1943 se bo dan pisemske znamke preložilo na 9. oktobra, kot spomin na 1. oktobra 1875, ko so vse evropske in mnoge izvenevropske države ustanovile mednarodno poštno društvo, ki je ta dan stopilo v veljavo.

* **113 milijonov kun** je poslalo 70.000, v

Nemčiji zaposlenih hrvatskih delavcev v času od avgusta do novembra 1. 1941 v svojo domovino. Hrvatski listi hvalijo v zvezi s to objavo nemško skrbstvo za hrvatskega delavca, zlasti pa velikopotezno izvedbo nemško-hrvatskega kliringa, t. j. medsebojnega obračunavanja.

* **Hrvatska država za svoje ceste**. V prvih šestih mesecih, odkar je Hrvatska samostojna država, so na Hrvatskem izgradili oziroma popravili nad 20 cest. Za dosedanja dela so uporabili 37 milijonov kun in sicer od 400 milijonskega kredita, ki ga je vlada določila za ceste in popravila. Pri vseh cestnih delih je zaposlenih 7500 ljudi.

* **Električna moč iz morja**. Francoska vlada namerava v zapadni Afriki na takozvanem obrežju slonove kosti urediti napravo, ki bo producirala električno silo z izkoriščanjem temperaturne razlike med površinskimi in globokimi vodnimi plastmi. Strokovnjaki so prepričani, da je pri mestu Abidjan-u izvedba tega načrta možna in bo končno odločitev izreklo francosko ministrstvo za kolonije.

* **Židovski problem v Rumuniji**. V Rumuniji so izdali zakon, ki definira, kdo je žid. Zakon smatra za žida vsakega, ki ima vsaj enega starega očeta ali staro mater židovske krvi, ne ozirajoč se pri tem, ali gre za krščene prednike ali ne. Merodajca je vpis pri židovski občini in se otroci, ki se jih do dovršenja prvega leta starosti ni krstilo, tudi smatrajo kot pripadniki židovske vere. Hkrati je odrejeno ljudsko štetje vseh židov. Vse židovske občine se pa združi v takozvano židovsko centralo Rumunije, kateri bodo podrejene tudi vse ostale židovske korporacije in združenja, ki bo hkrati postavljala in imenovala svoje predstoinike ali voditelje.

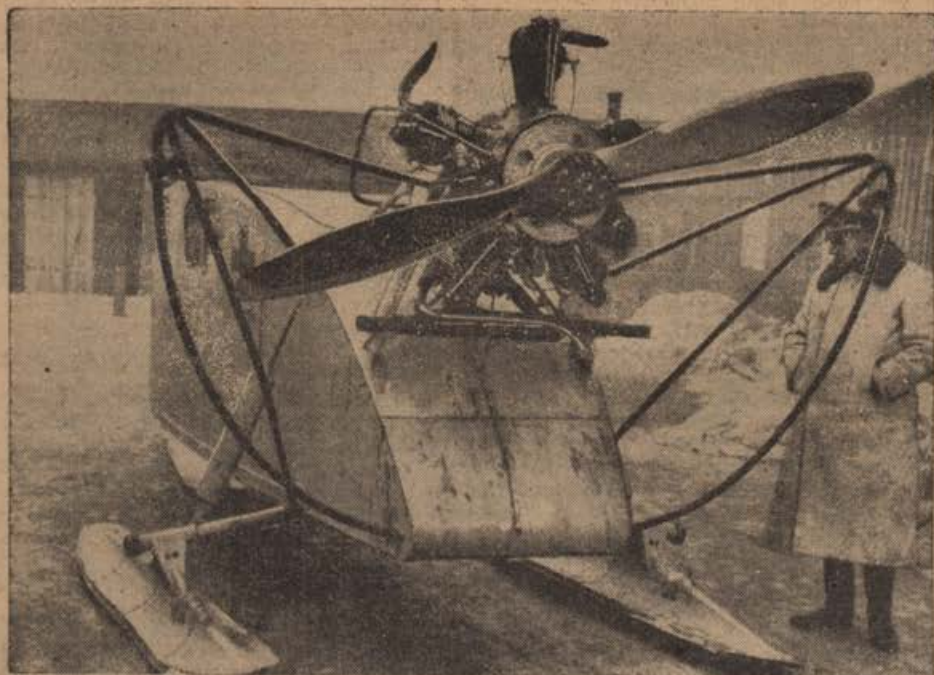
* **V Argentini je vlada odredila obsedno stanje**, ki velja za celo republiko. V uradnih izjavah trdijo, da gre za ukrepe, ki naj omogočajo popolno nevtralnost.

* **Klas s tremi cveti**. V Rendsburg-u se je strokovnemu nadučitelju Jeske-ju posrečilo, da je po dolgih poskusih vzgojil rženo bilko, ki je imela (na mesto do sedaj znanega dvodelnega) tri cvete. Potem nadaljnjih sprememb dednih snovi mu je uspelo iz tricvetnega klasa pridobiti 50 odstotkov več zrnja, kakor se ga pridobi iz navadnega rženega klasa. Nadaljnji poskusi bodo baje ta za kmetijsko produkcijo zelo koristen uspeh še povečali.

* **Kmetijstvo Macedonije ima bodočnost**. V Macedoniji je zemlja pri pravilni in sodobni obdelavi v bolgarskem gospodarstvu še velikega pomena. Posebno potrčja okrog Skoplja in Bitolja so pripravnost za gojitev industrijskih rastlin.

OSRAM-D daje poceni svetlobo.

(Scherl-Bilderdienst-M.)

Um schwer verwundete deutsche Soldaten von der tiefverschneiten Front fortzuschaffen, werden vom Deutschen Roten Kreuz auch Motorschlitten eingesetzt

Ob prehodu leta . . .

Zaton starega in prehod v novo leto predstavlja nekakšen zaključek o delovanju in življenju v minulem v preteklost odhajajočem koledarskem letu. Ne samo poslovni, temveč vsak človek dela v tem času bilanco o svojem delovanju in življenju. Marsikdo se pri takih letnih življenjskih zaključkih še pravilno zaveda, kako stoji z njim. Mnogo takih življenjskih letnih pregledov je neugodnih in nezadovoljivih, ker »izračunane postavke« ne zadovoljujejo in ne razveseljujejo. Človeško življenje vodijo, kakor znano, naključja in slučaj, ki ne prinašajo vedno vsega kar si ljudje želijo.

Leto dni je za človeka že košček njegove dobe, en del njegovega življenja, ki je navadno trdo, pisano in pestro ter s težavami povezano. Prav malo ljudi je, ki jim je usoda vedno naklonjena. Najbolj nam to dokazujejo letni pregledi dogodkov poedincev, če se v iste zamislimo.

Sreče, ki si jo o vsakem novem letu želijo ljudje, ne moremo biti vsi deležni. Želje in zahteve nekaterih do življenja in sreče so tako velike da jih brez povzročitve škode drugim, skromnejšim, praktično sploh ni mogoče v celem obsegu izpolniti. Mnogo primerov je v življenju, da

je življenjski uspeh ali sreča nekaterih zgrajena naravnost na nesreči drugih. Sreča v pravem smislu besede je pa tam, kjer je zadovoljstvo, ker le zadovoljen človek je srečen, oziroma zadovoljstvo je sreča.

Nevolje leta, ki odhaja, nam naj bodo življenske izkušnje, ki so nas nekaj naučile. Iz tega pridobljen nauk nam naj nese nekoliko več zadovoljnosti ali sreče, razen tega pa moč, prebroditi in preživeti vse trdote in neprijetnosti, ki bi nas morebiti zadele.

Začetek leta pri nas in drugod

Začetek leta je pri raznem štetju časa različen. Pri starih Rimljanih pred Cezarjevo dobo so obhajali prvi marec kot novo leto ali začetek leta. Isto velja za Ruse vse do okrog leta 1250. Bizantincem je bil 1. september ravno tako kakor Rusom med leti 1250 in 1700, prvi dan v letu.

V srednjem veku se je začetek leta ravnal po deželah in škofijah, 1. januar, 25. marec in 25. december so veljali kot

novoletni dnevi. Največ dežel se je držalo 25. marca in 25. decembra.

Sele v letih 1500 do 1550 so v deželah današnje Nemčije uvedli 1. januar kot začetek leta, Nemčiji je 1563. leta sledila Francija, 1575. španska Nizozemska, 1579. Lothringen, 1749. Florenz, 1753. Anglija in 1797. Benetke. Danes obhaja večina kulturnih narodov, ki se jih v verskem pogledu šteje med kristjane, 1. januar kot novo leto in začetek leta. Samo pripadniki kopske vere so si uvedli 1. avgust, kristjani Sirije 1. september, Nestorijanci in Jakobiti pa 1. oktober po julijanskem koledarju za novoletni dan.

Stari Rimljani so obhajali novo leto, kadar je bila v poletnem času polna luna. Na Kitajskem imajo novo leto na dan po mlaju, v času, ko stoji sonce pod vodarjem, kar je med 20. januarjem in 18. februarjem. Na isti način so tudi Japonci do leta 1872. določali svoj začetek leta. Na Koreji so po zgledu japonske tudi šele 1892 uvedli gregorijanski koledar. Židovsko novo leto pade na sedmi mesec v letu, to je julija, ko je luna v mlaju. Od Mohamedancev obhajajo samo Perzijci takozvani »Naurus« ali novo leto na dan 21. marca (približno), pač pa točno na dan, ko spomladi središče sonca doseže ekvator ali ravnik.

Važno za gostilničarje

Gostilne bodo vsak ponedeljek in vsako sredo servirale kosila in večerje, sestojče iz ene jedi. Po navodilu državnega sekretarja za tujski promet Esser-ja morajo počenši z 12. januarjem 1942 vsa gostilniška podjetja vsak ponedeljek in vsak četrtek gostom ponujati kosilo in večerjo iz ene jedi najbolj priproste vrste. Recepte za taka jedila bo izdal institut za kuharsko znanost, ki so skupno delo Hermann-Esser-Forschungsgemeinschaft-i in vrhovnega poveljstva armade. Na ta način bo domovina spoznala jedila, kakor jih kuhajo poljske kuhinje za vojake. Domovina bo dvakrat na teden jedla iz istega lonca kakor vojak na fronti. — Za tako poljsko-kuhinjsko jed se sme vzeti največ 50 gramsko nakaznico za meso, v potrebnem slučaju še nakaznico do 10 gramov masti ali nakaznico za živila ali kruh. Razen poljsko-kuhinjske jedi se ob ponedeljkih in četrkih kot glavno jed sme samo nakaznic prosto osnovno jed ponujati in prodajati. Cena jedi bo krajna. Poljsko-kuhinjska jed bo tudi gostilniško delo ter postrežbo razbremenila.

Čitajte in naročite dnevnik
„Machberger Zeitung“

Landes-Hypothekenanstalt für Steiermark

GRAZ, Radetzkystrasse Nr. 15

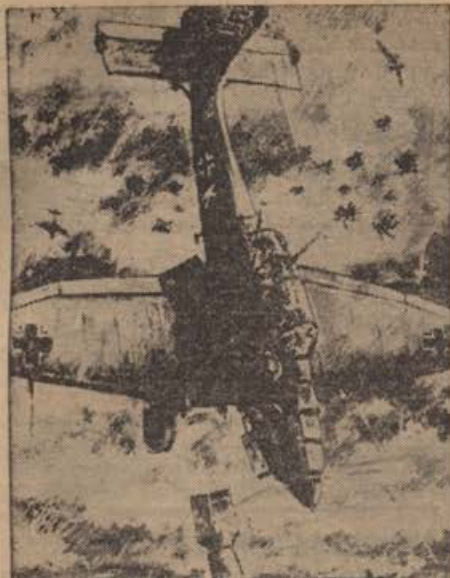
CILLI, Postfach

Hipoteke na posestva
po mestih in na deželi

Občinska posojila

Naselitvena posojila

Reichsgau jamči za vse obveze zavoda

PK.-Zeichnung: Kriegsberichtler Lorenz (Wb.)

Ju. 87 im Sturz

Svinjske ščetine

Za vojno gospodarstvo zelo važne so tudi svinjske ščetine, ki se uporabljajo za izdelavo čopičev in krtač. Oba izdelka sta za nego vojakov kot izpopolnitev opreme potrebna. Tudi stranski produkti, kakor svinjska volna, so koristni in potrebni in jih je v sedanjem vojnem času težko pogrešati. Nujno je torej potrebno, da se pri klanju svinj, svinjske dlake ali ščetine ne zavrže, temveč po možnosti zbira.

Nič manj važno kakor zbiranje je tudi postopanje s ščetinami, da se ne pokvari in postanejo neuporabljive. Radi tega je treba paziti na sledeče:

Smolitev pri parjenju svinje se naj opusti. Po klanju se mora ščetine v kadi izprati ter očistiti in odstraniti največji del nesnage. Parklji pridejo h kostem in ne med ščetine. Ščetine je nato shraniti v kakem zračnem prostoru kakor na podstrešju ali v kolnici, kjer morajo biti na čistem. S senom ali slamo naj ne pridejo v stik. Brezbarvne svetle je ločiti od temnih in šekastih ter jih ločeno čuvati. Vlažne dlake ne smejo nikdar biti na enem kupu ali v kakšni vreči, temveč naložene največ 10 centimetrov na debelo v plasteh, ki jih je treba z vilami večkrat obrniti.

TO IN ONO

O državi v splošnem

Država je pravno in politično urejeno ljudstvo. To se pravi, da je država organizacija, ki si je skupnost izbrala za svojo življensko podlago, ker le skupnost omogoča vsakemu posamezniku primeren razvoj. Država nastane, ko postane ljudstvo na kakem določenem prostoru, ki se pa mora tudi urediti in izsolati v pravno organizacijo, po kateri dotično ljudstvo živi. Osnovne elemente države tvorijo ljudstvo, področje in državna oblast.

Na zemlji živijo razna ljudska plemena ki se vsako od drugega po raznih znakih in nagonih razlikuje ter eno pred drugim po svojih zmožnostih odlikuje. Znano je, da ena rasa lahko obsega več narodov in da večkrat več plemen tvori eno ljudstvo. To se pravi, da ljudje istega plemena in vrste ne tvorijo vedno enotno ljudstvo. Že iz

tega se vidi, da je v pojmu ljudstvo veliko več kakor samo plemenska skupnost. To kar je mišljeno pod več, prihaja iz prostora in iz zemlje, na kateri živijo, ki ljudi enakega plemena v lastnem okviru zopet poveže v novo enoto in jim od generacije do generacije pritisne vedno bolj razločen žig. Tako nastane skupnost, ki si v krvi, zemlji, jeziku, šegah in gospodarstvu najde svojo podlago. Ljudstvo države je iz krvi in iz zemlje napeljana skupnost ljudi enake plemenske in duševne vrste. Ta skupnost je medsebojno s skupnim jezikom, skupno kulturo, enakimi šegami in navadami ter v enotnem gospodarstvu ozko povezana enota.

Za državno področje se smatra življenski prostor ljudstva, na katerem se razvija, razmnožuje, izoblikuje svoj značaj širi svojo kulturo odvija svoje gospodarstvo itd., torej prostor, ki leži v notranjosti njegovih mej. Kot državno področje se smatra tudi trgovske ladje dotičnega ljudstva na odprtem morju vojne ladje, gotovo širino obrežnega morja, zemljišča poslaništev v inozemstvu ter zračni prostor nad državnim ozemljem. Državno področje je torej v notranjosti mej ležeč življenski prostor nekega ljudstva ter vse izven tega prostora, kar je podyrženo lastni državi in ne kak' drugi državni oblasti.

Kakor že rečeno, bi človek kot posameznik bolj težko živel, gotovo se pa težko razvijal in napredoval. Zato živijo ljudje v skupnostih, ki so nastale iz čisto naravnih predpogojev in potreb. Čisto naravne je tudi, da se pri tem ljudstva ne morejo izogniti gotovemu urejevanju njihovega medsebojnega življenja ter razmerja posameznikov do ljudske skupnosti.

PK.-Aufnahme: Kriegsberichtler Tölle (Sch)

Erholungsstunden im U.Boot. Auf den langen Feindfahrten haben die U-Boote, wenn der Feind nicht in Sicht ist, zuweilen Gelegenheit, zwischen dem anstrengenden Dienst Ruhepausen einzulegen. Jedes U-Boot hat deshalb eine kleine Bibliothek mit guten Büchern an Bord, mit denen sich die Männer solche Wartezeiten verkürzen können

o. Svetovna ura z devetimi kazali, V Berlinu kažejo te dni v nekem izložbenem oknu čudovito uro, ki kaže natančno in

istočasno čas za devet različnih mest na svetu. V sredini je večja ura, ki kaže naš srednjeevropski čas. Okrog nje pa so razvrščene manjše ure, ki kažejo istočasno edgovarjajoči čas v Pekingju, Tokiju, Leningradu, San Franciscu, New Yorku, Istanbulu, Parizu in Londonu. Berlinčani se radi drenjajo pred oknom ter primerjajo razne čase. Kadar je pri nas po srednjeevropskem času 13. ura, je v Tokiju ob 20. zvečer, itd. To uro so izdelali v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja, in sicer za svetovno razstavo v Filadelfiji.

Bueg-Lichtspiele

Marburg, Burgplatz 1

Kulturfilm-Sondervorstellungen :

Sonntag 1/2 11 Uhr, Montag, Dienstag und Mittwoch 13.45 Uhr:

DEGETO zeigt:

Der dunkle Ruf

die Geschichte von Lajlas großer Liebe. Für Jugendliche zugelassen! Neueste deutsche Wochenschau!

Ab Freitag: Der Südost-Film:

Clarissa

mit Sybille Schmitz, Gustav Fröhlich, Gustav Diebl. Für Jugendliche bis 14 Jahre nicht zugelassen! 850

Prepisati? Prerisati? Ne!

Naročiti foto-kopije je bolje in ceneje. Foto-razmnoževalnica: Kontrolni urad za gospodarska podjetja (Kontrollbüro für Wirtschaftsbetriebe), Graz, Grieskai 60, tel. 67-95. 673

Cunje krojaške odrezke, staro železje in kovine, papir, ovčjo volno, svinjsko in govejo jlako (arovco) kupuje vsako količino Alois Arbeiter, Marburg, Draugasse 5. 750

Kmečko dekle

do 30 let, iz poštene hiše, ki želi postati dobra zakonska gospodinja na posestvu lahko pošlje svoj življenjepis in sliko na upravo lista pod šifro »Mein Lebenslauf«. 854

Viničar s štirimi delovnimi močmi se sprejme takoj. Naslov v upravi lista. 853

Zakonski par,

mož h konjem, žena za hišna in vrtna dela, se sprejme v začetku januarja ali pozneje. Zglasiti: Hotel Henke, Tüffer. 852

Družina za poljska dela, 4-5 delovnih moči, dobi dobro mesto. Gutsverwaltung Schönegg, Heilensstein, Santal. 851

Samostojen majer

za srednjeveliko posestvo se takoj sprejme. Naslov: Tainschek, Gasthaus, Wöllan. 821

MALI OGLASI

Vsaka beseda stane 10 Rpl, mastno tiskane besede 20 Rpl. Pristojbina za šifro je 35 Rpl, pri iskanju služb 25 Rpl. Za dostavljanje pisem pod šifro se zaračuna 50 Rpl poštne. Zaključek sprejemanja oglasa je v četrtek ob 16. uri. Male oglase se prevzame samo proti predplačilu, iz podeželja tudi v veljavnih pošlnih znamkah. Najnižja cena malemu oglašju je 1 Reichmarka

Pikolo in jabolčnik

zdrav in okusen, s 3—4 odst. alkoholne stopnje si napravite za domačo uporabo brez pravega jabolčnika. Jabolčnik in pikolo si tudi lahko pomnožite za 100 do 150 odstotkov. Tudi izboljšate si lahko pikolo, ako naročite naš »jabolčni sok«, ki je pripravljen iz samih domačih preparatov in stane za 160 litrov RM 3.50, po pošti RM 1.40 več. Veliko zahvalnih pisem na razpolago. Zastopnik: J. Putschko, Marburg/Drau, Triesterstraße 57. 839

Pozor vinogradniki!

Sredstvo za razkisanje in za pospeševanje vretja letošnjih vin!

Po vinskem zakonu dovoljeno. Izvrstno sredstvo za razkisanje in čiščenje vin je prašek, ki odzame vinu kisel okus in naredi vino normalno in okusno. Uporabno je tudi za vse ostale pijače in tudi za čas po vretju. Cena prašku za 300 litrov je: RM 1.75, po pošti RM 1.— več. K vsaki pošiljki je priloženo natančno navodilo. Naroča se pri J. Putschko, zastopnik, Marburg/Drau, Triesterstraße 57. Za okraj Luttenberg se dobi v trgovini Sentschar u. Sohn, Luttenberg. 838

Prodaj

harmoniko

(Freiton), 4-vrstno, firme Kuzler, Johann Pogatschar, Svetscha, P. Monsberg. 847

Kupim kromatično harmoniko in moško kolo. — Gabriel Pogatschar, P. Bergneustift 21 (Maria-Neustift). 841

Prodaj 2 postelji, nočni omarici, velik štedilnik in peč za žagovino. Vprašati: Marburg/Drau, Kaiserfeldgasse 19, Tür 1. 843

Prodaj harmoniko (Freiton), Anton Pototschnik, Marburg an der Drau, Thesen, Luisengasse 72. 842

Par mladih volov

za vsako vožnjo prodaj ali zamenjam za kravi Johann Werdonig, Unter-Rotwein 47, P. Marburg/Drau. 837

Seznam

prednikov za arijske izkaze Vam sestavi in napiše Familienforschungs-Institut, Graz, Grieskai 60, telefon 67-95. 687

Na glavnem kolodvoru v Marburg-u se je dne 12. decembra med 13.—1/2 14. uro

izgubila denarnica

z denarjem. Pošten najditelj jo naj odda proti 20% nagradi v upravi lista ali na naslov August Erjautz, Trofin, P. Saldenhofen. 846

Pisalne in računske stroje

kupuje Kowatsch, Marburg (Drau), Obere Herrengasse 14. 756

Deutschsprechendes

Lehnmädchen

mit Bürgerschule wird bei Karl Sima, Gemischtwarenhandlung, Pöitschach, aufgenommen. 844

Važno!

Čitajte!

Kako je organiziran STEIRISCHER HEIMATBUND ?

V par tednih bo izšel obsežen in s slikami bogato opremljen »Untersteirischer Kalender«, ki ga naši čitatelji že željno pričakujejo. Vsak Spodnještajerc mora vedeti, kako je organiziran Steirischer Heimatbund kot edina politična organizacija naše dežele. O tej veliki organizaciji in njeni razčlenjenosti nas bo vsestransko poučil koledar »Untersteirischer Kalender«, ki ne sme manjkati v nobeni hiši. Koledar bo vseboval poleg običajnega kalendarja tudi seznam nemških imen, poštne in železniške tarife, važne tabele iz kmetijstva, zlasti za živinorejce. Koledar nas bo poučil tudi o vsem, kar je treba vedeti iz najnovejše zgodovine naše prelepe Spodnje Stajerske. Vseboval bo tudi leposlovne prispevke, skratka:

„Untersteirischer Kalender“

je bodoči prijatelj naših podeželjanov, meščanov in delavcev. Manjkati ne sme v nobeni hiši. Z dostavnino vred ga boste dobili za RM — 80. Izrežite čimprej naročilni list, ki ga objavljamo v današnji številki. Izpolnite ga natančno in čitljivo ter priložite znesek 80 Reichspfennigov v pisemskih znamkah, ki pa ne smejo biti prilepljene in s tem pokvarjene. Vse skupaj denite v kuverto in odpošljite takoj na naslov:

VERLAG DES »UNTERSTEIRISCHEN KALENDERS«, Marburg, Badgasse 6

Denar lahko pošljete tudi po poštni nakaznici.

Hišni posestnik in obrtnik

v Marburgu išče žnanja v svrhu ženitve z dobro gospodinjjo ali šiviljo v starosti 18—24 let. Pisemne ponudbe s sliko pod »Dota ni pogoje na upravo lista. 835

Trgovski učenec

se takoj sprejme v večjo trgovino z mešanim blagom Hrana in stanovanje v hiši Pisemne ponudbe na upravo lista pod »Trgovski učenec«. 843

Samostojno kuharico,

marljivo, za na deželo, sprejemem s 1. januarjem 1942. Franz Roth, Besitzer, Rotwein 72 bei Marburg/Drau. 833

Kuharico za vsa hišna dela sprejemem. L. Rischnig, Kaufmann, Leitersberg, P. Marburg/Drau. 836

Mlekarja ali kravarja,

marljivega, sprejemem s 1. januarjem 1942 Franz Roth, Besitzer, Rotwein 72 bei Marburg/Drau. 834

Pletilja na stroj za kratke in dolge nogavice, ki vzame delo na dom, še išče. Berloschnik, Marburg an der Drau, Kärntnerstraße 10. 840

Hišno pomočnico (gospodinjjo)

vajeno vseh hišnih del in kuhanja, sprejemem. Lahko je tudi ločenka ali vdova brez otrok. Poznejša ženitev ni izključena. Prednost imajo lastnice hiš. Ostalo po dogovoru. Ponudbe na upravo lista pod »B. M. 45«. 832

Viničar zanesljiv, s 4—5 delovnimi močmi, se sprejme. Joh. Jauschnigg, Unter-Kunigund, Post Ober-Kunigund. 848

OGLAŠUJTE!